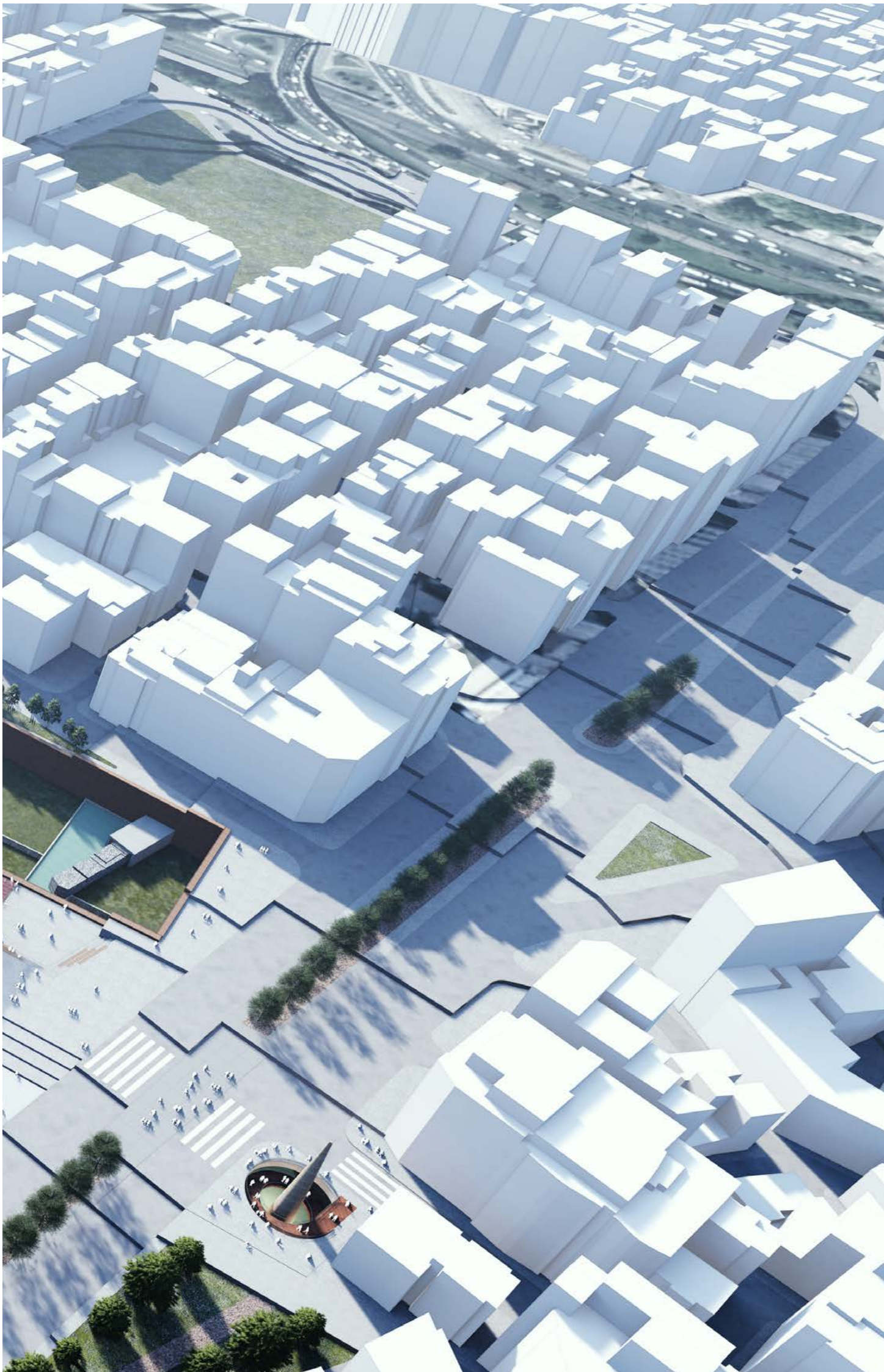

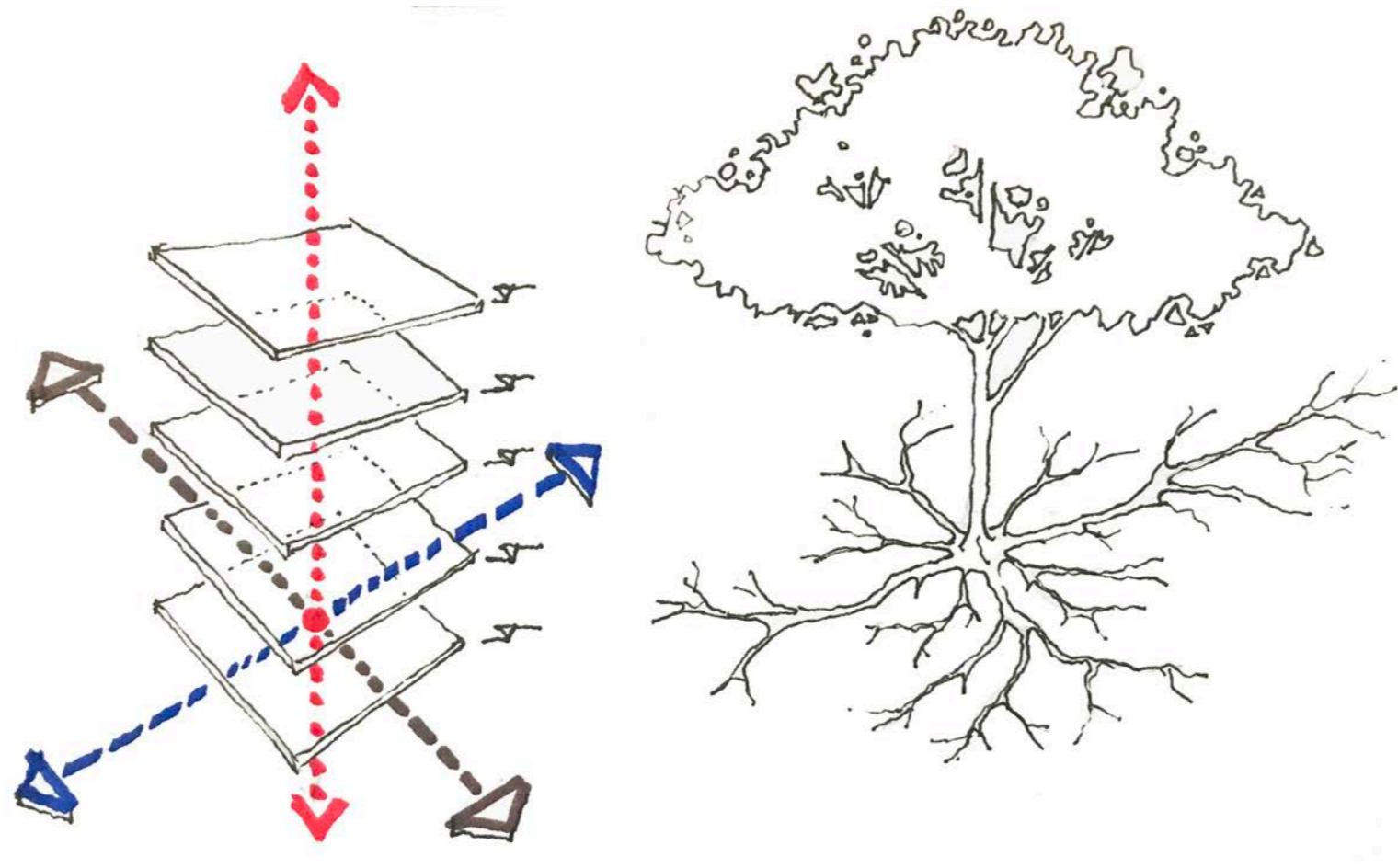
THEODOSIUS LIMANI
ARKEOLOJİK ALANI
MİMARİ PROJE YARIŞMASI

NİVO

Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı, gerek fiziki gerek kültürel bir ‘katmanlaşma alanı’ olarak kavranmış olup, yarışma alanının mevcut durumdaki, kentin ve yakın çevresinin geri kalanından fiziksel ve algısal olarak ‘izole’ edilmiş hali, temel bir tasarım problemi olarak saptanmıştır. Alanın, mevcut durumdaki işlevsel ve mimari *kargaşadan* kaynaklanan, *kimliksizleştirilmiş / niteliksizleştirilmiş* mekânsal ve fiziki karakteri ise bir başka temel tasarım problemi olarak belirlenmiştir. Alanın barındırdığı ve mevcut haliyle kaotik nitelik sergileyen çeşitlilik ve yoğunluk olgusu mekânsal zenginlik ve mekânsal bir değer olarak işlenebilecek ‘mekânsal karmaşa’ (spatial complexity) unsuru açısından bir potansiyel olarak kabul edilmiştir. Mekânın özgün ögesi ve uygarlık tarihinin önemli kanıtlarından biri olan kazı alanı ve bu alanda açığa çıkarılan katmanlaşma olgusu, tanımlanan tasarım problemlerinin çözümü ve bu ‘özgün değerın görünür ve erişilebilir kılınması’ için önemli bir diğer potansiyel olarak değerlendirilmiştir. Buna ek olarak, yarışma alanının yakın çevresine ‘araç, yaya, raylı sistemlerle ve yeşil koridorlarla bağlanma’ olanakları ve bu sayede Tarihi Yarımada’da oluşturulacak ‘tarih ve kültür rotalarına eklemleme’ olanakları da bir başka potansiyel olarak ele alınmıştır. Bu sayede alanın çevresine tekrar ve yoğun biçimde entegre olabilecek bir düzenlemeyle ele alınması ve alanın başta kültür turizmi olmak üzere kent ekonomisinin bir parçası haline gelmesi önerilen tasarımın ana hedefleridir. Bu bağlamda yarışma alanının ve içerisinde yer alan odak ve etkileşim noktalarının ‘mekânsal okunurluk’ düzeyinin artırılması ve bu odakların tematik, işlevsel ve fiziksel bir süreklilik içeren yalın bir mekânsal kurguya kavuşturulması öneri tasarımın temel ilkesidir.

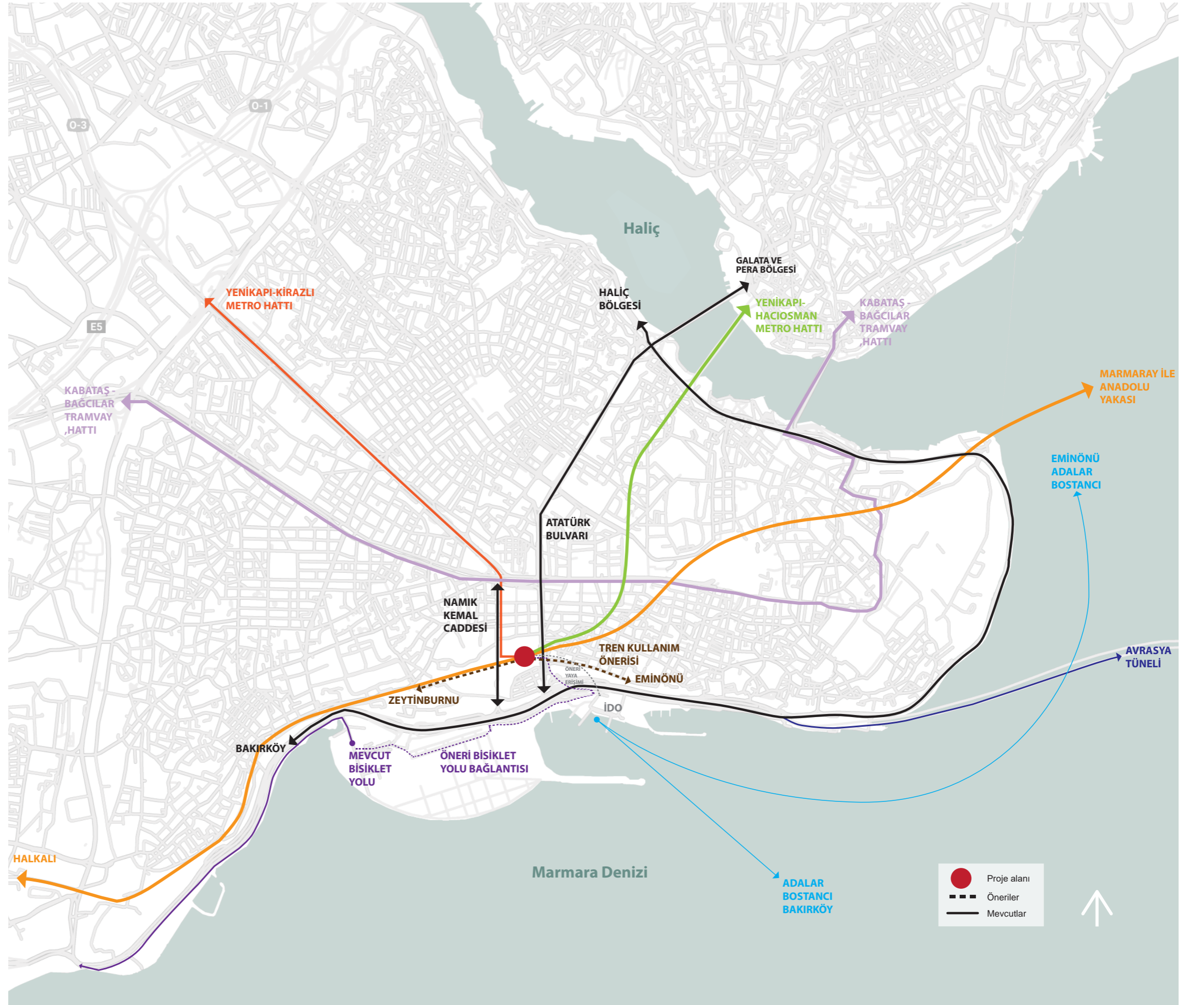
ANA KONSEPT

Önerilen kentsel ve mimari tasarımın ana konsepti, Theodosius Arkeolojik Kazı Alanı'nın etrafını çevreleyen kentsel dokuları birbirine bağlamakla kalmayıp zemin altındaki yaşam ile zemin üstündeki gündelik hayatı da birbirine organik olarak bağlayacak 'okunabilir' bir 'yatay ve dikeyde işleyen düğüm noktası' oluşturmaktır. Bu ana hedef doğrultusunda mevcut 'arkeolojik kazı çukuru', Metro'nun (M2 hattı) ve Marmaray'ın açık avlusu ve sözü edilen düğüm noktasının *dikey bileşeni* olarak kavranmaktadır. Bu düğümün *yatay bileşeni* ise odak alanlarını geometrik olarak birbirine bağlayacak akıcı ve lineer bir kurgunun tezahürü olarak 'lineer omurga' ile onun yerüstündeki yansıması olan 'kentsel saçak' ve yer altındaki yankısı olarak da Metro'nun bilet holü kotunda (kazı çukuruna 'bitişik' ve ona 'geçirgen' biçimde) uzanan 'sergileme ve deneyim koridoru'dur. Bu ana konseptin işlevsel yataylık ögesi, saçakların altında uzanan peyzaj unsurlarındaki ardışık ve paralel sert-yumuşak zemin dizgeleriyle biçimsel olarak da ifade bulurken, dikeylik ögesi de mimari kapsüller vasıtasıyla elde edilen tektonik değerlerle güçlendirilmektedir.

Asal dikey kurgu ögesi olan 'arkeolojik kazı çukuru' tüm çeperleri ile katmanlaşma olgusunun temsili ve betimlemesi üzerinden etkileşim kurarken, bu yüzeylerden türeyen 'katmanlaşmış kabuk unsurları' yüzeye sirayet ederek mimari hacimleri tanımlarlar. Bu 3 boyutlu olarak işleyen ve farklı nivolarda tektonikleşen 'düğüm noktası' kentsel ölçekte Tarihi Yarımada içerisindeki kılcal damar ağlarını Antik Lykos (Likos) Deresi'nin izleri ile Bizans ve Osmanlı Sarmıçları izleği üzerinden kurar ve kentin kan dolaşımını Theodosius Alanı'nın kalbi olan Antik Liman'da, yani kazı alanında (özellikle de çukur tabanındaki su ögesinde) toplar. Kazı çukuru, İstanbul'un kadim ve katmanlı geçmişinin vücut bulduğu ve bu geçmişin derin köklerinin kendi tarihsel kaynaklarına yeniden tutunduğu bir ulu ağaçtır artık. Ziyaretçi ve kullanıcıların hareketleri bu ağacın gövdesini oluşturan o tanımlı hacimden kılcal köklere kadar uzanan doğal ve yaşamsal bir akışkanlıktan ibarettir. Yenikapı'da yeniden hayat suyuna kavuşan bu 'kök' Tarihi Yarımada'dan yeşerecek anlam yüklü yeni bir hayatın da nüvesidir.

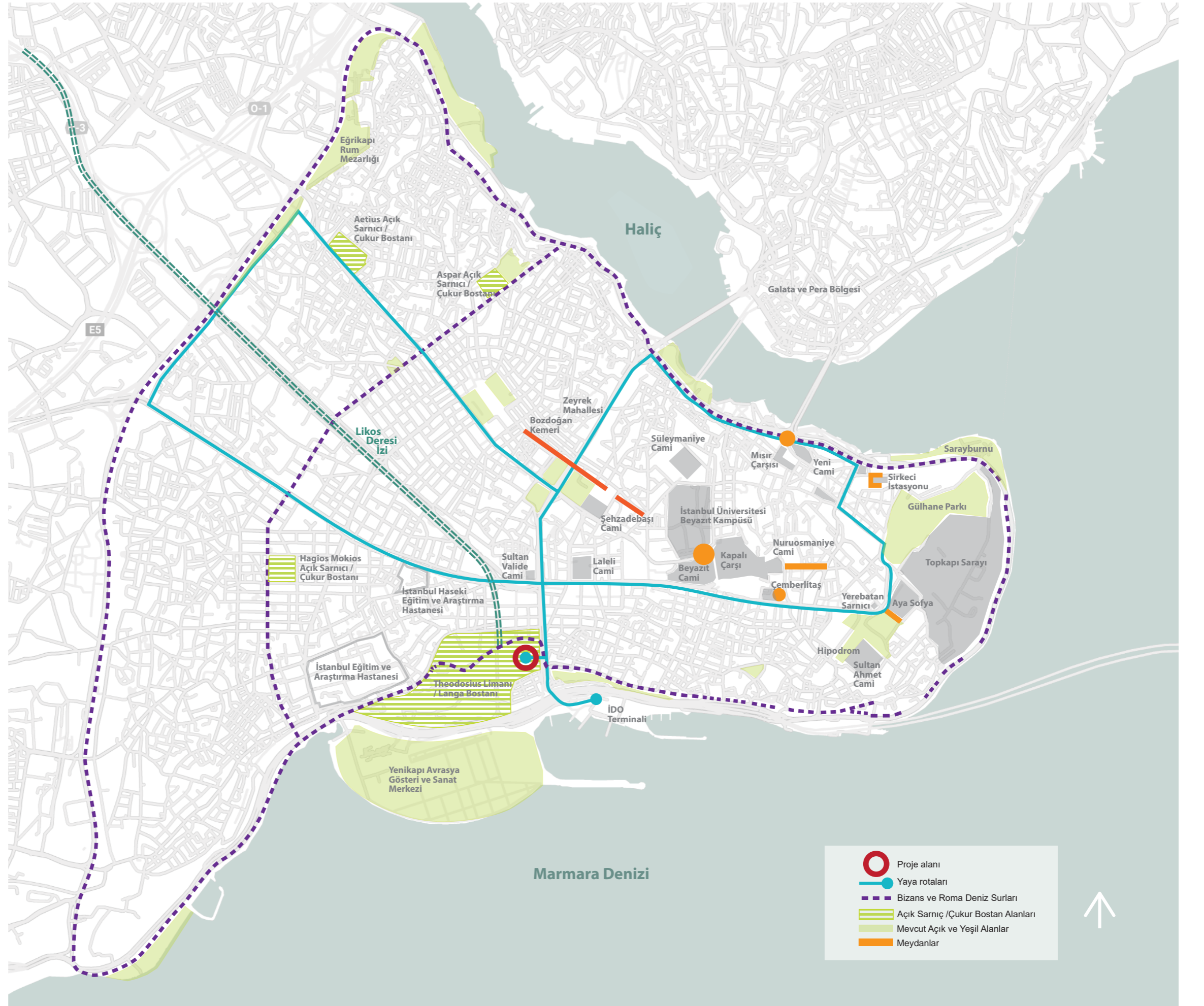
**TARİHİ YARIMADA ÖLÇEĞİ
KENTSEL TASARIM ve
PEYZAJ TASARIMI İLKE
KARARLARI**

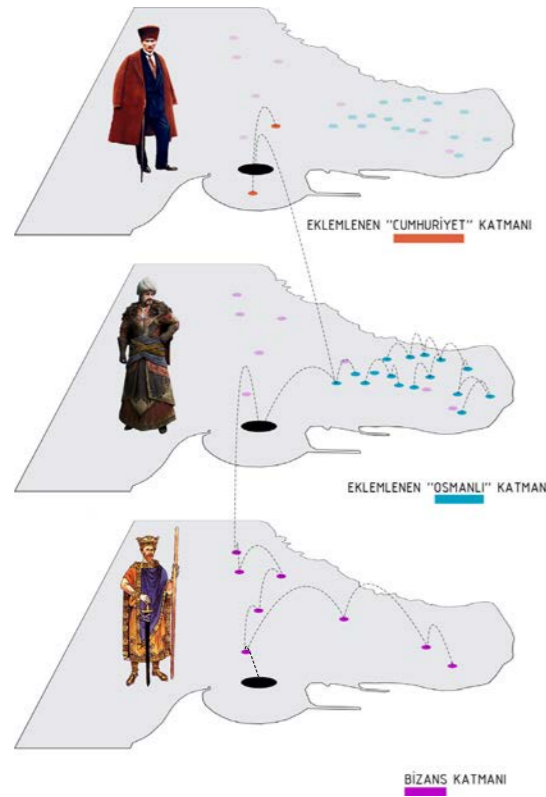

Tarihi Yarımada ile organik bağlarını yitirdiği gözlenen Yenikapı alanının tedavisine yönelik bir müdahale olarak kavranan Theodosius Limanı Kazı Alanı Kentsel ve Mimari Tasarım önerisi, hedeflediği yeni ‘**düğüm noktası oluşturma**’ ilkesi doğrultusunda şu şekilde ele alınmıştır:

Kuzey-Güney doğrultusunda birbirine paralel olarak uzanan Atatürk Bulvarı ve Namık Kemal Caddesi yarışma alanını Aksaray üzerinden Tarihi Yarımada’nın içlerine bağlayan iki ana arter olarak ele alınmış olup, Yenikapı meydanında zemin kotu düzleminde buluşurlar. Doğu-Batı ekseninde uzanan öneri ‘**omurga**’ bu dikey bağlantıyı yatay yönde tamamlar. Bu omurga, Pervititch, Alman Mavileri ve Ayverdi’nin ‘**Bostan haritaları**’ gibi kartografik belgelerde de görülen, ve daha sonra kaybolan **Katip Kasım Bostanı Sokağı** ile ve onun yukarıda adları sayılan iki dikey arteri vaktiyle yatay olarak birleştiren işlevi ile özdeşleştirilmiştir. Bu bağlamda Yenikapı’da önerilen ‘**kentsel plato**’ ve onun ‘**kentsel omurgası**’ Büyük Langa Bostanları ve onun üzerinden sonradan geçirilen Katip Kasım Bostanı Sokağı ile oluşan **palimpseste** bir atıf niteliği de taşır. Bu yöndeki oluşum, aynı doğrultuda önerilen yeraltı aksı ile de alanın her iki yanındaki mahallelerle organik ve fiziksel bağın da kesintisiz olarak kurulmasını sağlar. Mevcut durumda âtıl halde bulunan tren hattının canlandırılması önerisi suretiyle bu doğu-batı eksenini bağlantısı Eminönü-Zeytinburnu hattı ölçeğine taşınır. Bunlara ek olarak önerilen tematik kültür turizmi rotaları (Bizans ve Osmanlı Sarnıçları, Osmanlı Anıtsal Mimarisi, Osmanlı Sivil Mimarisi, Cumhuriyet Dönemi Mimari Eserleri v.b. gibi güzergahlar) vasıtasıyla Tarihi Yarımada içerisinde hedeflenen ‘**entegre ağ sistemi**’, hem kuzey-güney hem de doğu-batı yönünde kurulacak daha girift bir bütünlüğe hizmet edecektir.

Zaman düzleminde geriye dönük katmanlaşan tarihi doku ve bu dokunun Tarihi Yarımada sınırları içinde oluşagelen nirengilerinin, **yeni bir rota** ile örülerek düğüm noktası olarak kurgulanan Theodosius Limanı Kazı Alanı ile ilişkilendirilmesi amaçlanmıştır. Bu ilişkilendirme ile Tarihi Yarımada içinde Theodosius Limanı Kazı Alanı'nın, bağlamsal olduğu kadar yaya ölçeğinde mekânsal olarak da varlığı vurgulanmıştır.

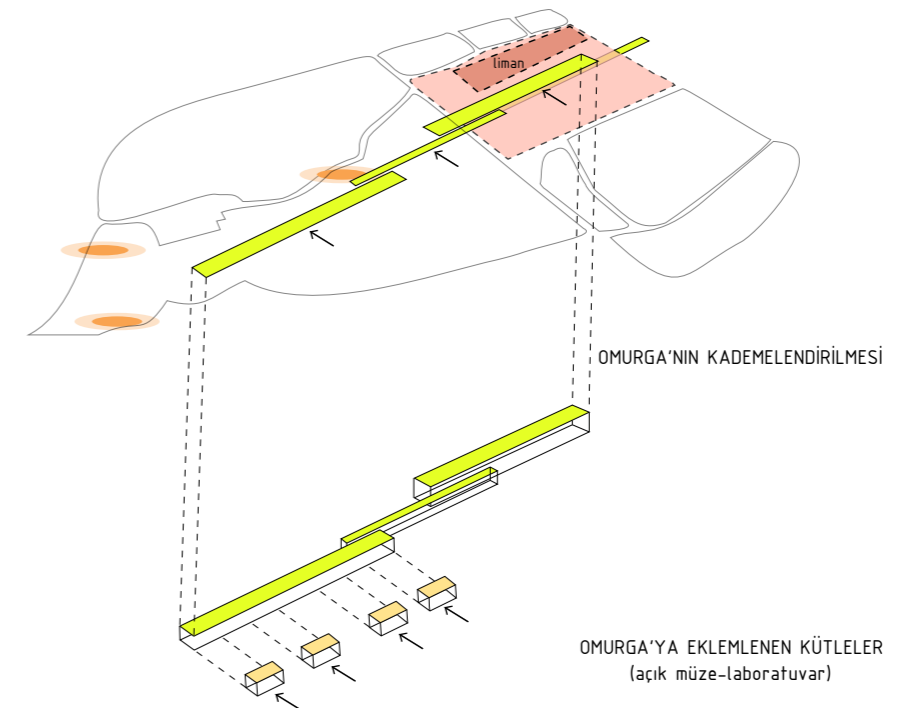
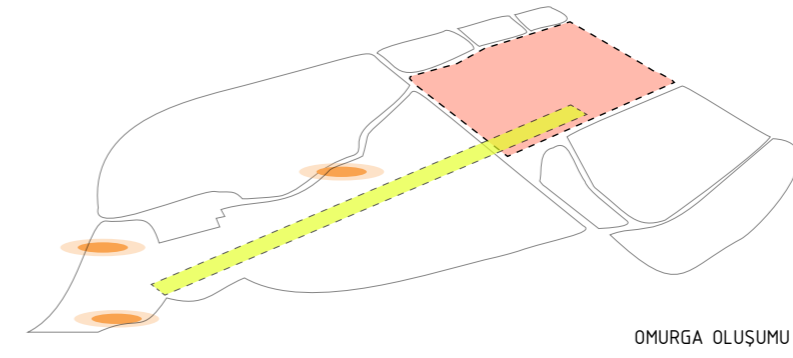
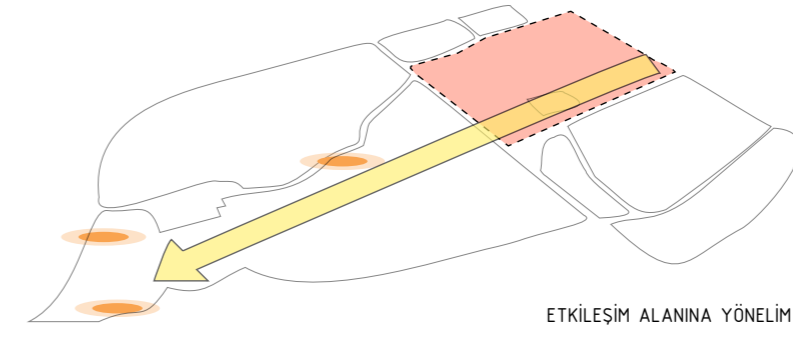
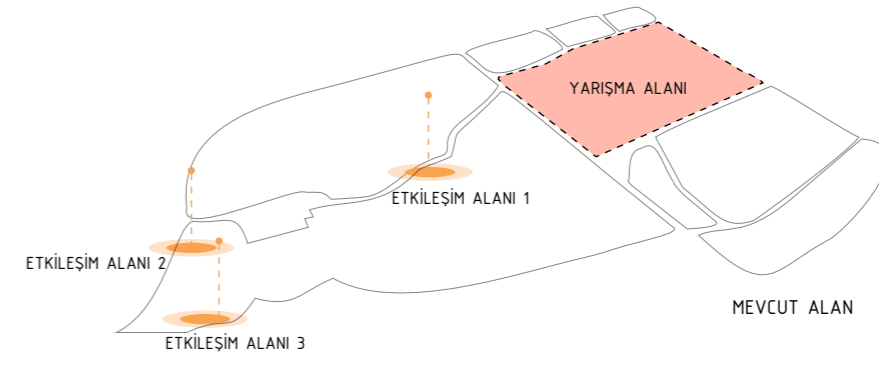
Sur içindeki farklı katmanlara ait tarihi meydan, bahçe, anıt yapı gibi nirengilerin belirlenmesi ile yeni rota üzerinde **kamusal mekân sekansı** oluşturulmuştur. Yeni rota üzerinde konforlu erişim mesafesinde olan bu hafıza mekanları günlük rutin içinde sakinlere ve ziyaretçilere sürekli dokunarak, farkındalığın sürdürülebilirliğini sağlamaktadır.

Yeni rota ve üzerindeki kamusal mekân sekansı oluşturulurken, toplu taşıma noktalarına erişim önemsenmiş ve Theodosius Limanı Kazı Alanı'nın düğüm noktası oluşturma bağlamı pekiştirilmiştir. Bu sayede, **sürdürülebilir farkındalığın etkisinin**, kent ve kent-üstü ölçeklere yayılması amaçlanmıştır.

Theodosius Limanı Kazı Alanı'nın bostan hafızası, sur içi bağlamı ile ele alınmıştır. Kara surları kent mekânı oluşumu ve kullanımının dağılımı için önemli bir fiziksel sınır teşkil etmektedir. Bu nedenle, sur dışı ve sur içi bostan oluşum süreci birbirinden ayrı değerlendirilmiştir. Sur dışı bostanları kanıksanan amaçlar ile geleneksel olarak oluşurken, **sur içi bostanları** çoğunlukla dönüşümün bir sonucu olarak oluşmaktadır. Bu kapsamda, Langa Bostanları'nın oluşumu, benzer dönüşüme sahip olan ve aynı dönemde su yapısı olan: Aetius, Aspar ve Hagios Mokios Açık Sarnıçları'nın bostana dönüşme süreci ile birlikte ele alınmıştır. Sur içi bostanlarının günümüzdeki mekânsal temsili, ortak geçmişlerinin izini taşımamaktadır, bu temsil tekrar tüm dönemlerin atıflarını barındırarak, yeni rota üzerindeki mekân sekansına eklenerek vurgulanmıştır.

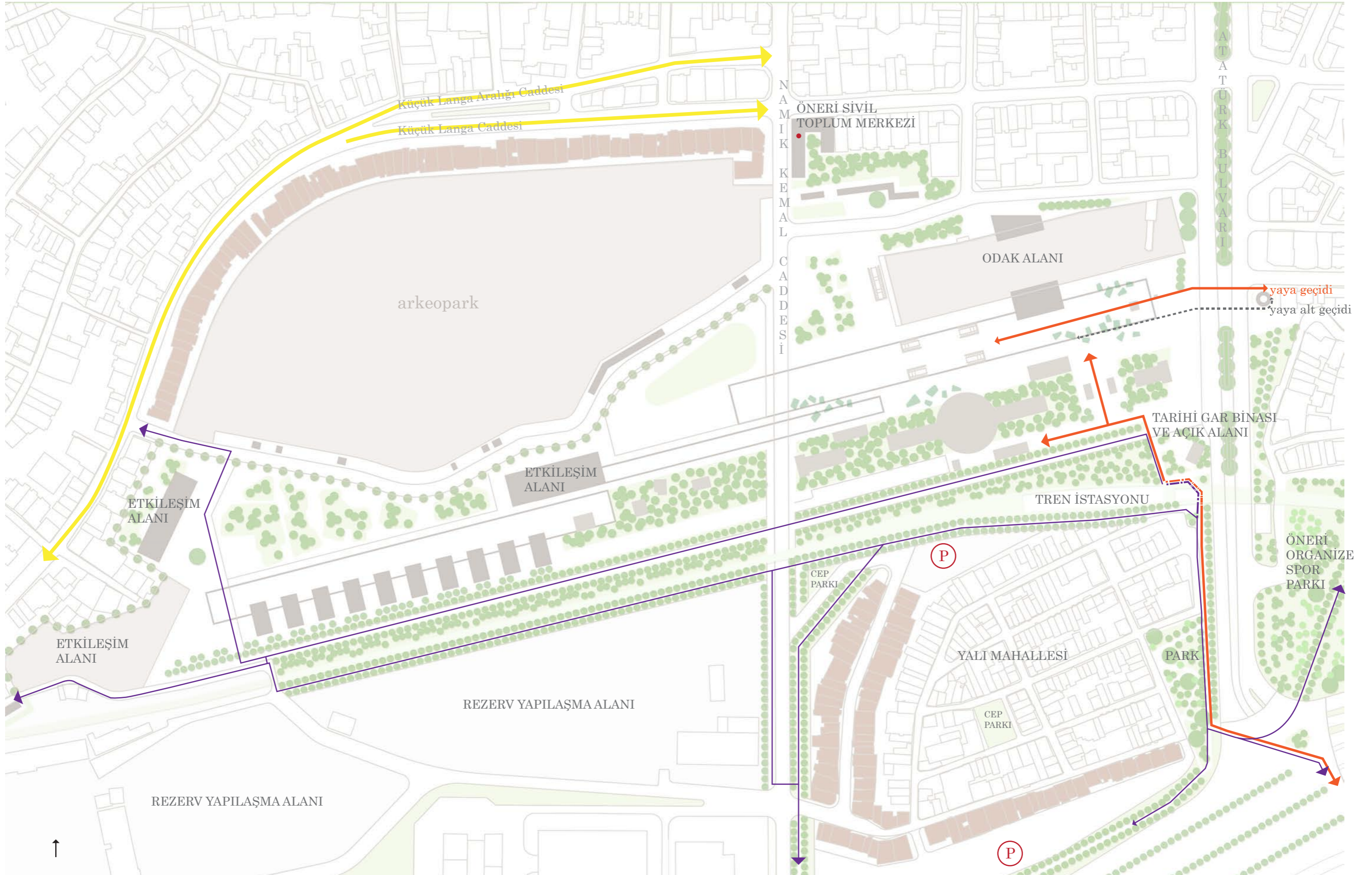

YAKIN ÇEVRE KENTSEL
TASARIM ve PEYZAJ
TASARIMI İLKE KARARLARI

Önerilen bu kentsel tasarım yaklaşımı, hedeflediği 'okunabilirlik' ilkesi doğrultusunda, çevresel kargaşa algısına sebep olan unsurları yeniden konumlandırmayı teklif eder. Bu bağlamda, alanın batısında konumlanan mevcut otogar alanının taşınarak (özellikle de altındaki arkeolojik potansiyel de göz önünde bulundurulduğunda) bu eski bostan alanının bir Arkeopark olarak işlevlendirilerek 'lineer omurga' hattına eklenmesi hedeflenmiştir. Yine alanın güney yönünde konumlanmış işlevlerin taşınarak buraların rezerve kültürel ve sosyal yapılaşma alanları olarak düzenlenmesi öngörülmüştür. Alanın doğusunda bir sınır belirleyen Bulvar ve karşısındaki Cankurtaran Mahallesi ile gerek alttan gerekse üstten (hafifletilmiş trafik tedbirleri uygulamak suretiyle) doğrudan bir yaya bağlantısı önerilmiştir. Buna ek olarak üst ölçekli kararlarda görülebilecek olan yeşil koridorlar vasıtasıyla, alanı çevreleyen tüm mahalleler, Aksaray'a kadar uzanan kentsel arterler ve Yenikapı iskelesi kesintisiz olarak yaya ve bisiklet kullanıcılarının erişimine sunulmuştur.

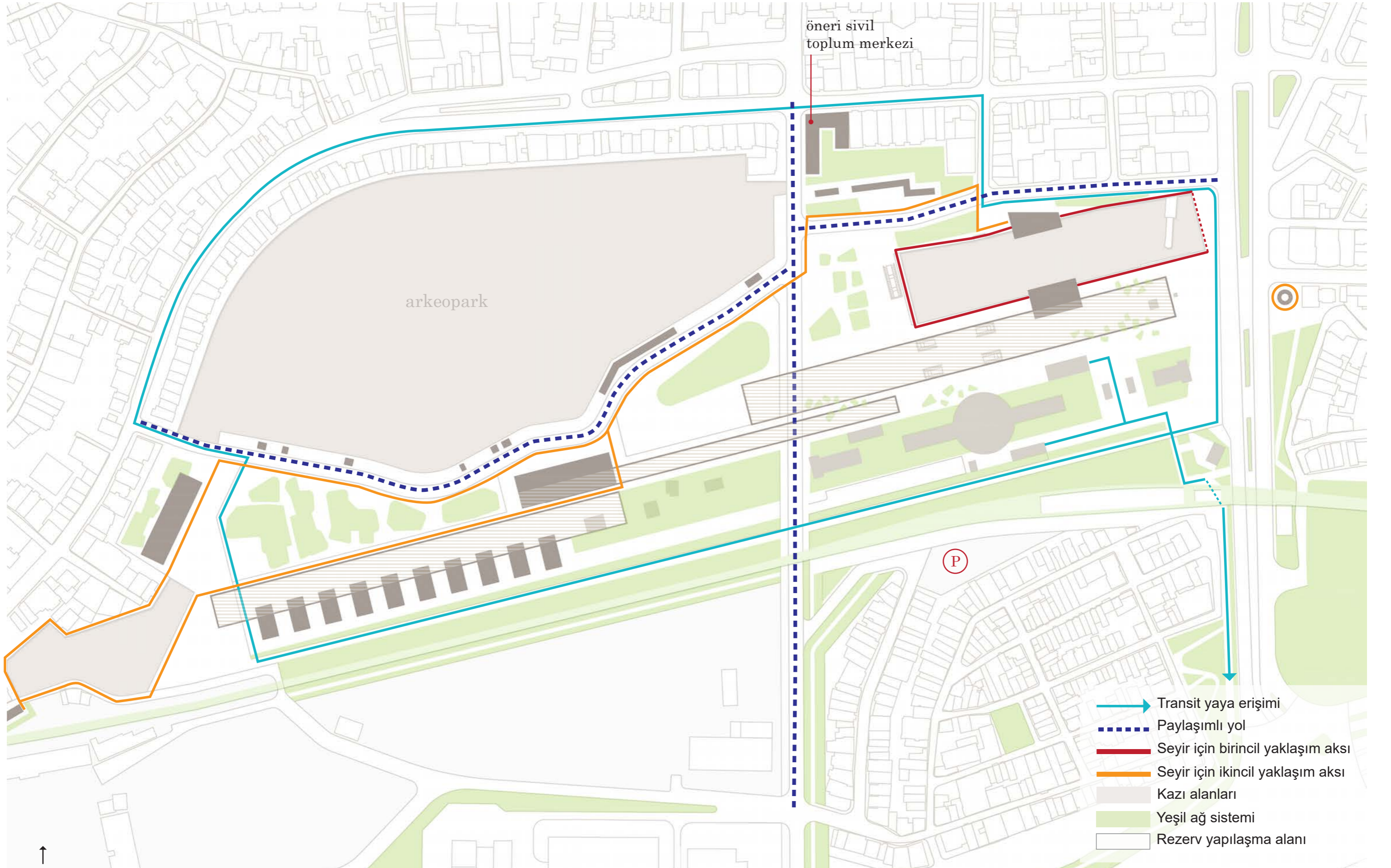
Alandaki kentsel dönüşüm baskısına, yakın çevrede yer alan verimsiz kullanıma sahip 'yok- yer' niteliğindeki geniş ada ve parsellerin rezerve yapılaşma alanı olarak önerilmesi suretiyle tedbirli bir yaklaşım getirilmiştir. Bu sayede esasen bir sit alanı olan bu kentsel dokunun yıkılarak yenilenmesi yerine rehabilite edilerek yenilenmesinin altyapısı hazırlanmıştır. Bu bağlamda Yalı Mahallesi'nin yer aldığı adada bulunan verimsiz boşluk, alanın güneyinde yer alan ve beton santrallerinin bulunduğu ada gibi arsalar, yeni imar düzenlemelerinin ve imar hakkı transferlerinin uygulanacağı alanlar olarak önerilmiştir. Bu alanlar mevcut durumda düzensiz bir durum sergileyerek kentsel keşmekeşe katkıda bulunan dağınık otoparkların, bir sistematik içinde düzenlenmesine de olanak tanıyacak bir potansiyel barındırır.

Yakın çevre kentsel tasarım yaklaşımı önerileri

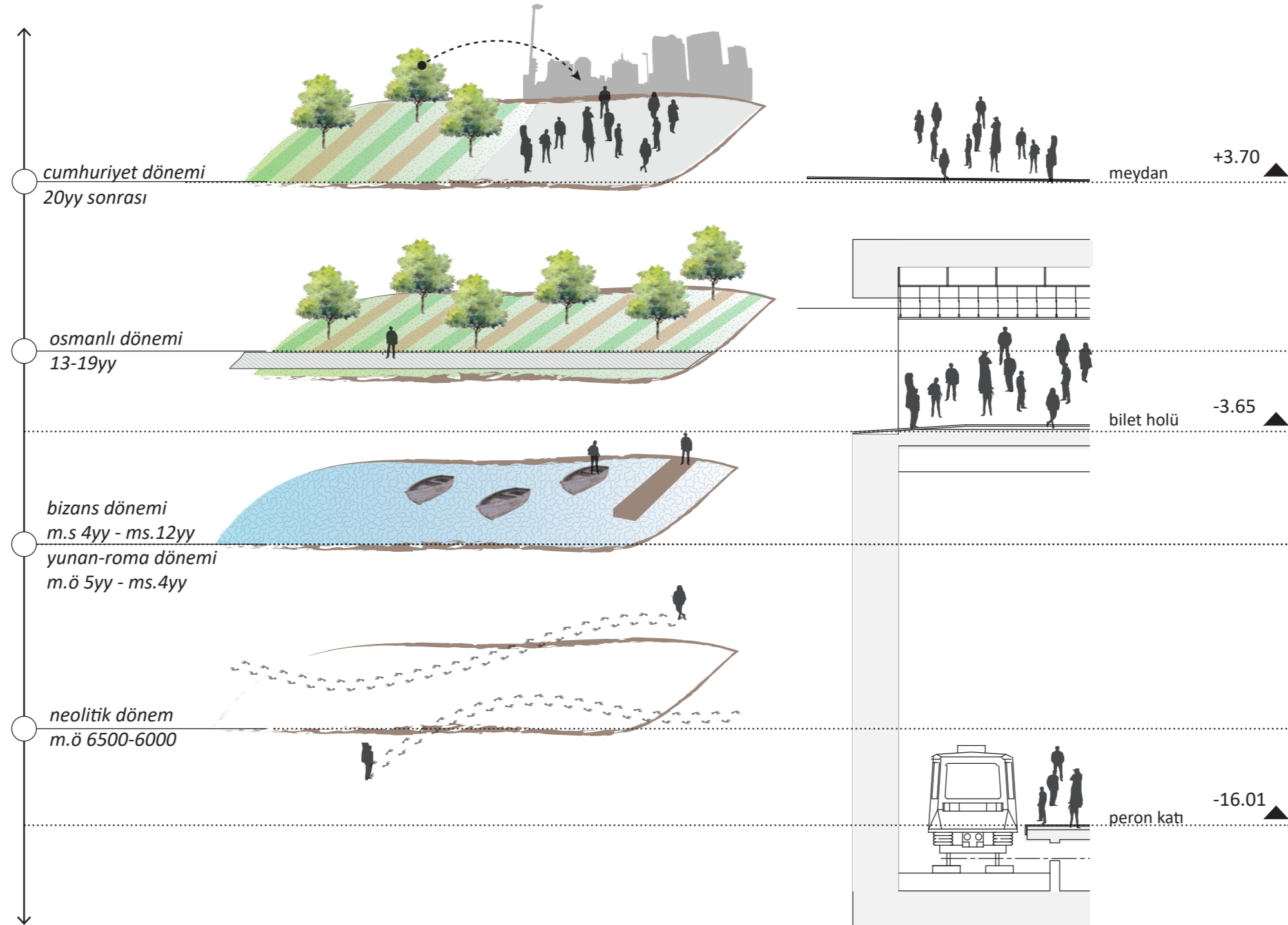
- Cankurtaran Mah. ve Haseki semtleri arasında aktarma merkezi ve Emniyet Otogarı nedeniyle kesintiye uğrayan yaya sirkülasyonunu Atatürk Bulvarı üzerinden geliştiren yaya düzenlemelerinin yanı sıra, alt kottan aktarma merkezine bağlayan bir geçit-koridor önerilmiştir. Bu geçit aynı zamanda belleğe, proje alanının katmanlarına günlük hayatın içinden bir bakışı temsil etmektedir.
- Uluslararası Emniyet Terminali ve çevresindeki depoların planlandığı gibi Büyük İstanbul Otogarına taşınması, alanda yapılacak planlı kazılarla arkeolojik kazıların yapılması ve sonucunda çıkarılacak olası buluntuların yerinde görülebileceği Arkeopark önerilmiştir. Herhangi bir buluntuya rastlanmaması durumunda, tarihi yarımadanın belleğinde yer edinmiş bostanlar yeniden kentlilerin kullanımına açılacaktır.
- Önerilen Arkeopark'ın çevresinde bu alanda yerleşik bulunan halk için yeniden, zemin katı ticaret fonksiyonu ile kullanılan konut yapıları önerilmiştir. Bu çevre aynı zamanda Küçük Langa Caddesi'nin aktif zemin ilişkilerinin de kesintisiz devam ettirilmesine hizmet etmektedir.
- Yalı Mahallesi'nde bir süredir devam eden dönüşüm sancıklarına çözüm olabilecek, bu alandaki baskıyı hafifletecek, mevcut depo vb gibi yapılar tarafından kullanılan alanlara, mahalle dokusunun sürekliliğini sağlayacak yeni yapılar önerilmiştir.
- Atatürk Bulvarı üzerinde bulunan araçların U dönüşü için yapılmış üst kottaki geçiş, altında yarattığı olumsuz durumlar ve yeni yol planlamaları nedeniyle işlevsiz kalmasından dolayı iptal edilmiştir.
- Marmaray inşaatı ve yeni demiryolu hatları nedeniyle kullanımı durdurulan Sirkeci Garı ile hattın Theodosius Surları içinde kalan durakları –Cankurtaran, Kumkapı, Yenikapı, Kocamustafapaşa ve Yedikule istasyonlarının yeniden kullanımı önerilmiştir. Bu rota yarımada içinde alternatif bir turizm rotası olarak önerilmişse de kentli için de alternatif bir ulaşım olanağı olması bakımından önemlidir.
- Yenikapı Aktarma Merkezi, İDO İskelesi ve Aksaray meydanını birbirine bağlayan yaya yolları ve bağlantılarında konforu arttıran düzenlemeler önerilmiştir.
- Kennedy Caddesi'nin Kuzeyinde kalan yeşil alanlara bölge sakinlerinin ulaşımını kolaylaştırmak için yeni yaya yolları önerilmiş, mevcut ağaç varlığının öneri yeni ağaçlarla arttırılması önerilmiştir.

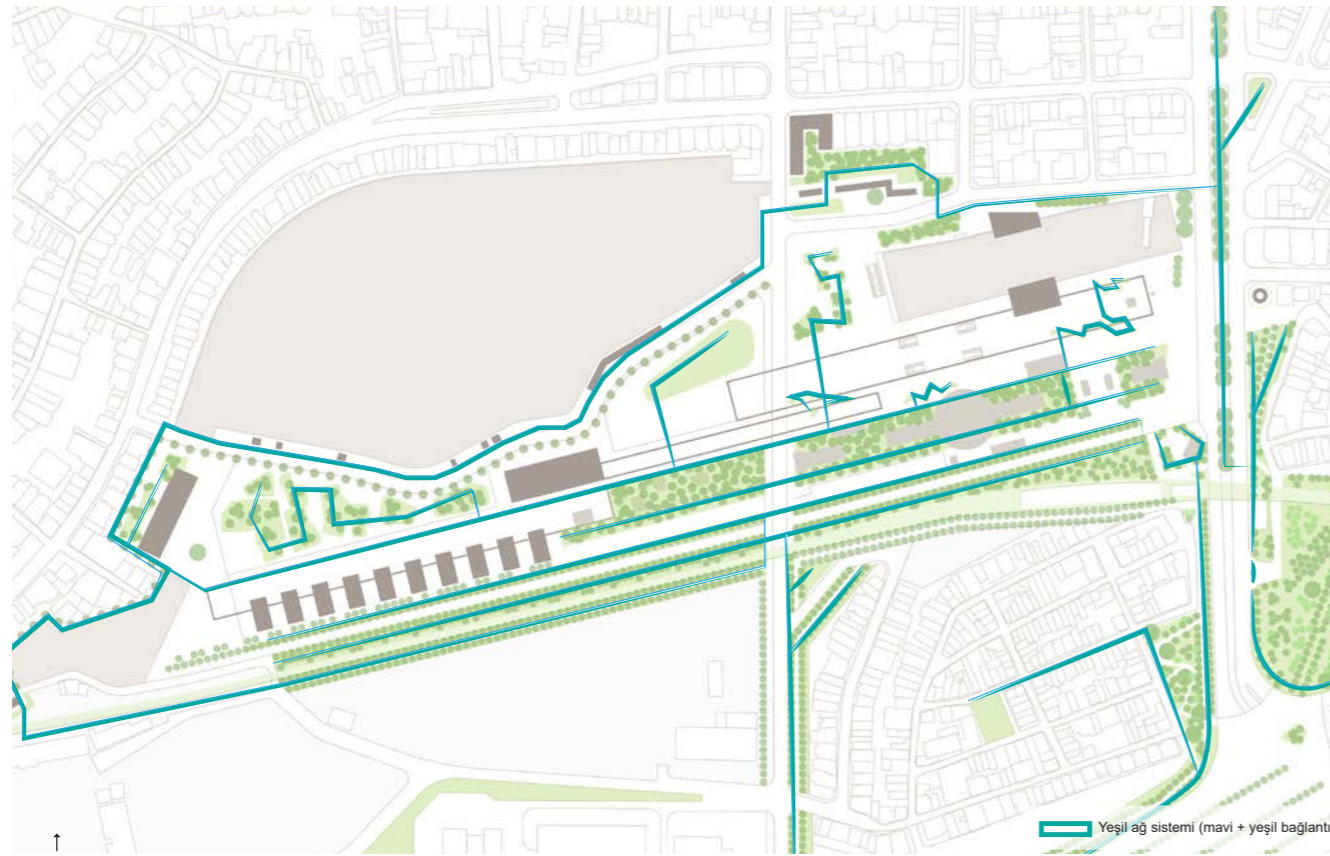

Ayrıca, alanın güney sınırını da oluşturan ve halen âtil durumdaki demiryolu hattının Sirkeci – Zeytinburnu arasında işleyecek turistik amaçlı bir tren güzergahı olarak yeniden canlandırılmasıyla ve Yenikapı İstasyonu'nun da renovasyonu ile, Eminönü'nden bu bölgeye araçsız ulaşımın desteklenmesi de yakın çevreye ilişkin öneriler arasında bulunmaktadır. Böylece yayaların önerilen yeni “Theodosius Düğüm Noktasından” itibaren üst kottaki yeşil koridorlardan taşınmasıyla, otomobil trafiğinin yayalar üzerindeki olumsuz etkisi ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Yine bu çerçevede, odak alandaki çok sayıda ve dağınık halde bulunan otoparkların Yalı Mahallesi'nde önerilen mahalle kullanımları ile de ilişkilendirilen açık otopark önerisiyle biraraya toplanması da bu yaklaşımın bir diğer açılımıdır.

Bu yaya odaklı yaklaşım, Aksaray'dan Yenikapı kazı alanı ve yeni meydanına ulaşılmasını takiben, alanın güney doğusunda şimdiki müzikhol mekanındaki tarihi yapıyı odağına alan meydancıktan başlayarak, yayaları ve bisikletlileri gerek üst kottan Yenikapı iskelesine gerekse Cankurtaran Mahallesi'nin güneyinde önerilen park alanına taşıyacak yeşil rota aracılığıyla da tezahür eder. Bu sayede Tarihi Yarımada bütününde yayayı cesaretlendiren yeni ve daha **insancıl bir hayatın nüvesi** Yenikapı'da oluşturulur.

Bu yaklaşımı desteklemek amacıyla, Langa Bostanları Sokak üzerindeki mevcut açık otopark alanının üzerine inşa edilmesi öngörülen bir sivil toplum merkezi yapısı önerilmiştir. Bu merkezin avlulu oluşu kalıntılarla içiçeliği sağlamaktadır. Bu fiziksel temsil ile merkezin, Yenikapı tarihinin ve kültürünün nesiller arası farkındalığına önemli bir katkı sunacağı öngörülmektedir.

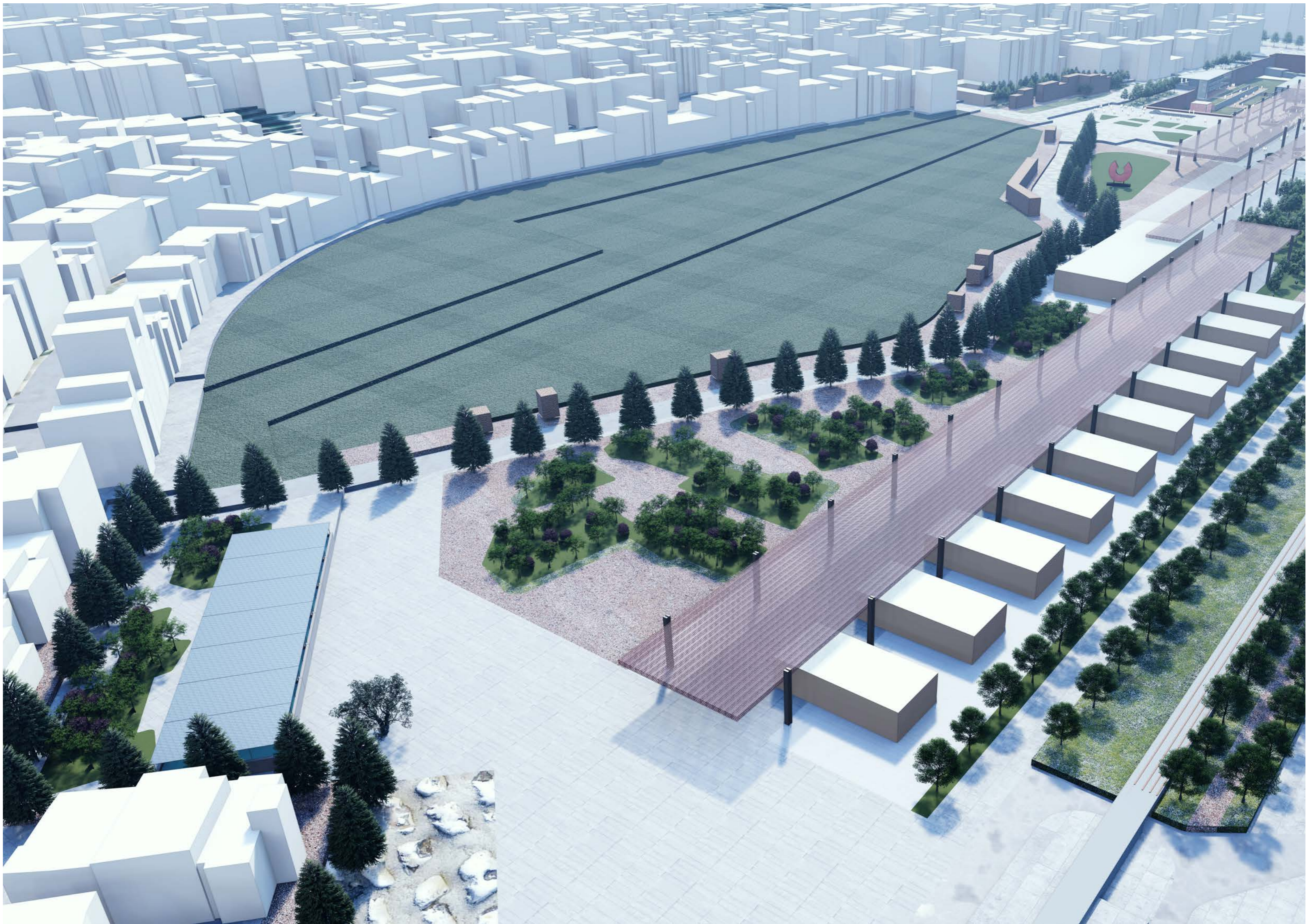

Theodosius Limanı Kazı Alanı, yere ait özgünlüğüne rağmen yakın çevresindeki mahallelerden, mahallelerden ve aidiyetten uzak, mekanik, uğultulu ve devasa kat-kat bir kent açıklığı haline gelmiştir. Bu **gelecekçi atmosfer** içinde yakın çevre bağlamında peyzaj, bir kentsel alt yapı aracı olarak kullanılmıştır.

Bu bağlamda önerilen yeşil ağ sistemi, günümüz tek boyutlu altyapı çözümlerine, ekolojik ve sosyal gerekliliklere çözüm oluşturacak entegrasyonu sağlamaktadır. **Yeşil ağ sistemi**, insan ve tüm canlıların dolaşımındaki konforu arttırırken aynı zamanda yağmur suyu akışını yavaşlatan ve yer yer toplayan hatlar ile yağmur suyu yönetimi yapmaktadır. Yeşil ağ sistemi, toprağa bile dokunulamayan **Theodosius Düğüm Noktası**'nda iklimlendirme olanağı sağlamaktadır. Kamusal açık ve yeşil alanları birbirine bağlamaktadır. Yayalaşmayı arttırmaktadır. Hafıza unsurlarının temsiline mekân oluşturmaktadır. Rekreasyon aktivitelerini çeşitlendirmektedir.

Kapsayıcı bir bakış açısı ile yeşil ağ sistemi, endüstrileşme ürünü bu devasa kent açıklığı ile barındırdığı özgün değerler (neolitik dönem kırsalı, Bizans dönemi limanı, Osmanlı dönemi bostanı, Cumhuriyet dönemi mahallelerine) arasındaki teması arttırmayı amaçlamaktadır.

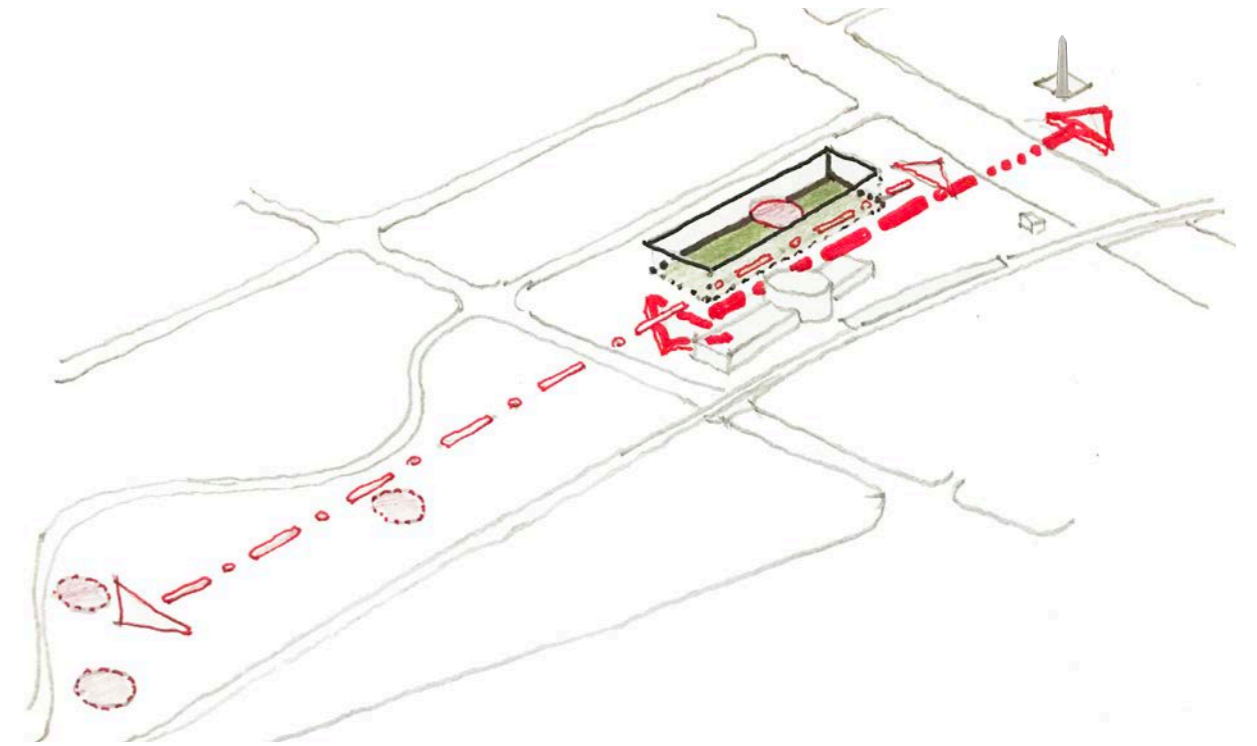
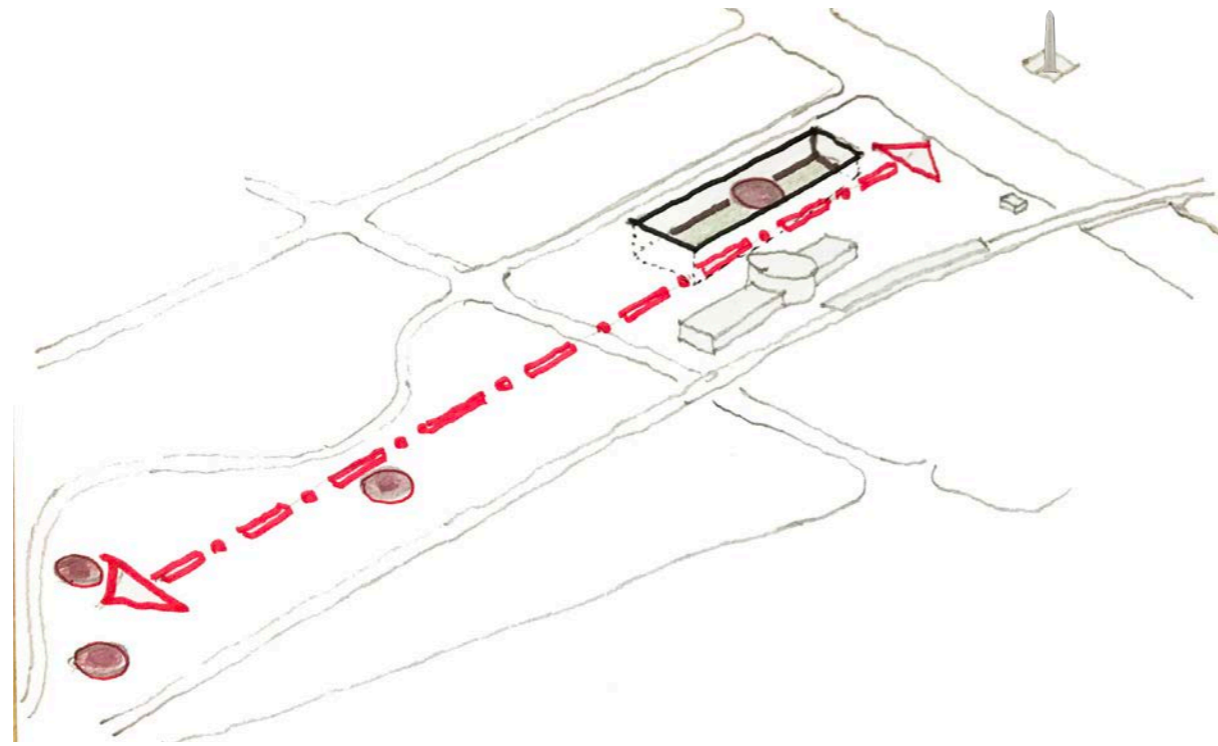

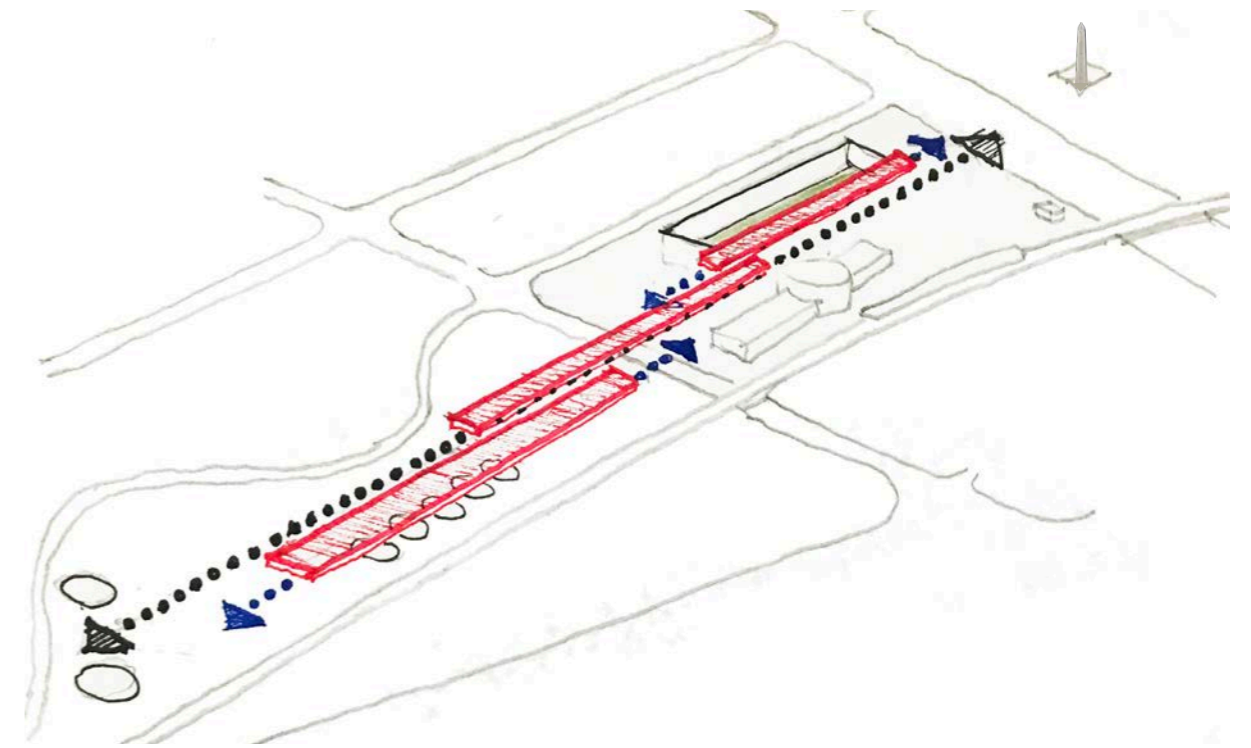
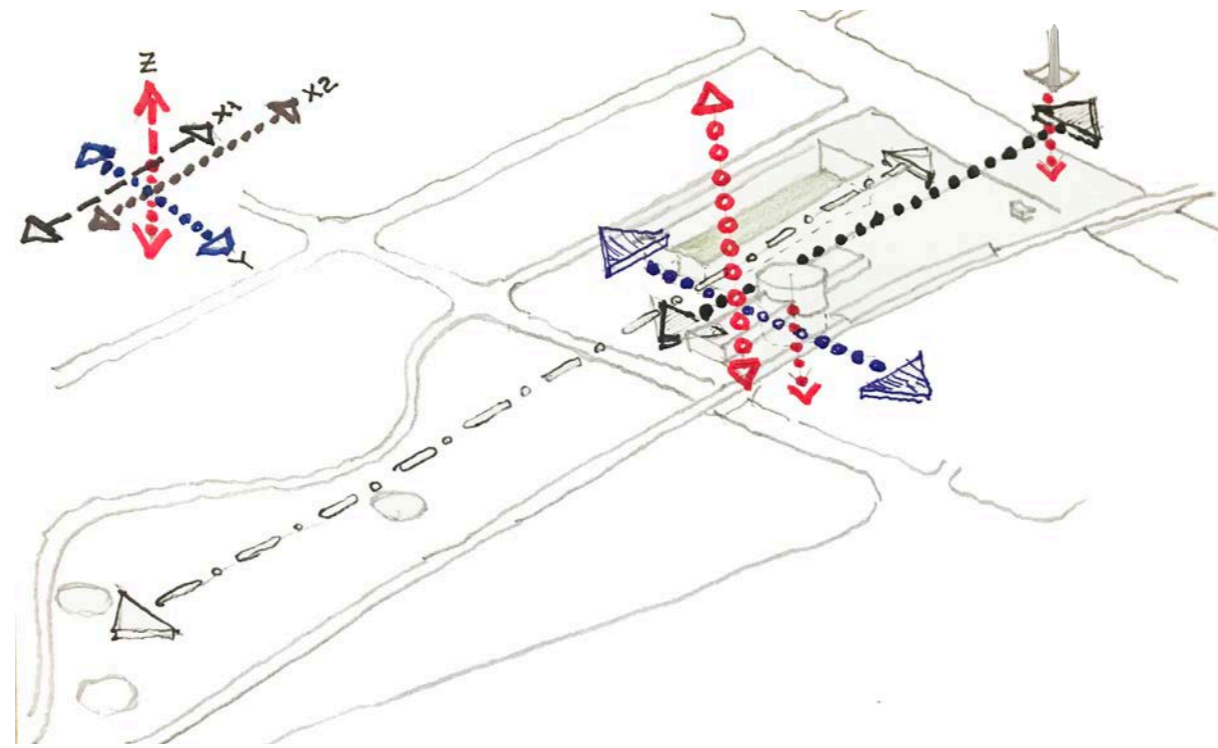

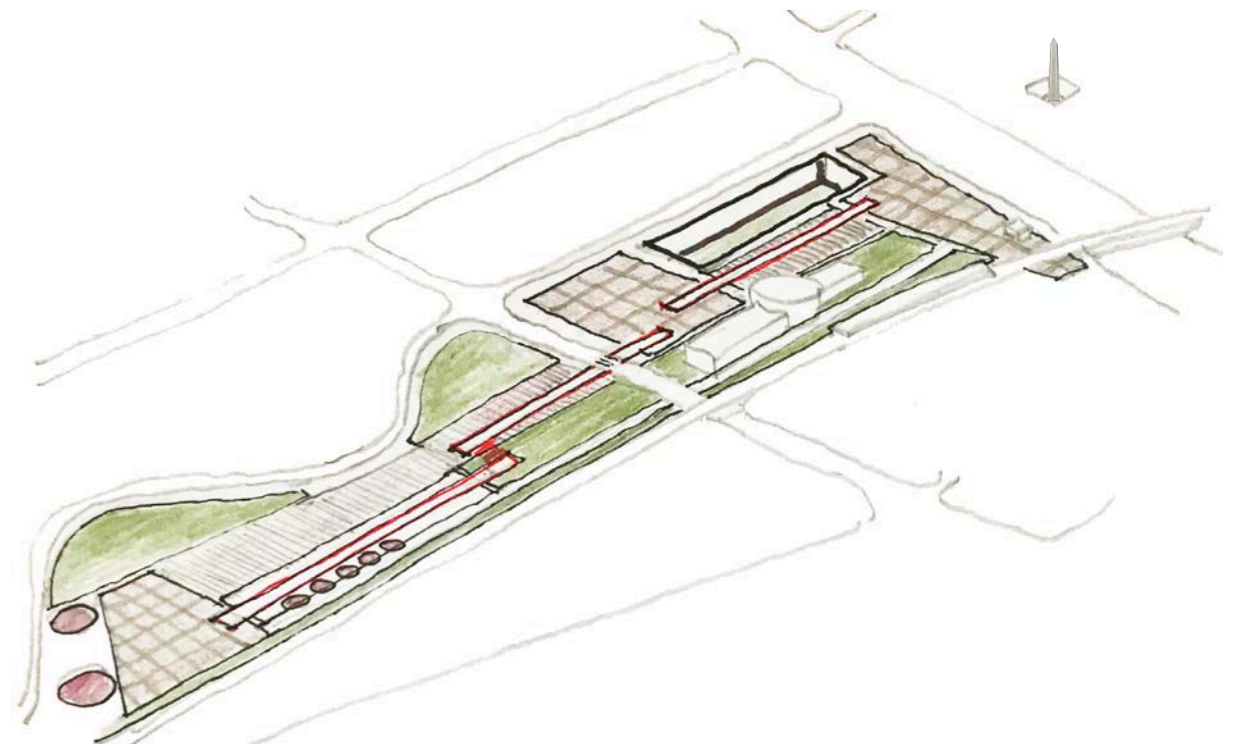
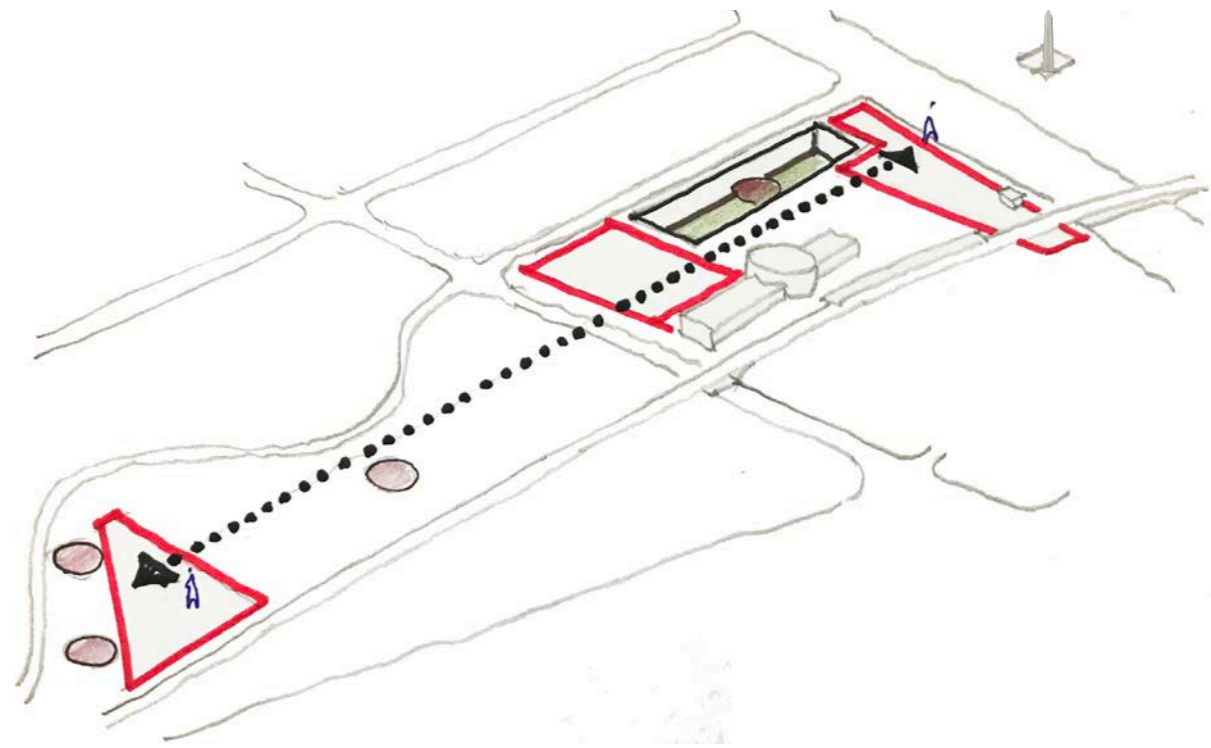
YARIŞMA ALANI KENTSEL
TASARIM İLKE KARARLARI

Theodosius Limanı arkeolojik kazı alanındaki ana kazı çukuru ve diğer kalıntıların yer aldığı (ve mevcut haliyle ‘okunabilirlik’ ve ‘erişebilirlik’ sorunları sergileyen) odak ve etkileşim alanları, üzeri güneşten, beton zemindeki yansımından ve nispeten yağmurdan korunaklı (ve bu sayede de tanımlı) *lineer* bir ‘yaya izleği’ ile ‘fiziksel ve algısal’ olarak birleştirilir. Bu izleği düzenleyen ana omurga doğu ucunda Atatürk Bulvarı’ndan erişimi sağlayan bir başlangıç meydanı ve batı ucunda da ‘100 ada’ olarak anılan etkileşim alanına erişimi sağlayan bir diğer meydanla sonlanan yalın, ‘*okunaklı*’ bir kurguya sahiptir. Bu mekânsal kurgu doğu ucundan başlayarak önce *giriş meydanı* ve ana kazı alanı, sonra (yarışma alanının kuzey sınırını oluşturan) Langa Bostanları Sokak’taki kalıntı ögelerine erişim sağlayan ara meydancık, daha sonra Konservasyon Laboratuvarları, arkasından Arkeopark alanının güneyindeki Küçük Langa Caddesi çeperinde konumlanan fragmanlaşmış duvar kalıntıları ve nihayetinde de 100 ada ve Konservasyon Laboratuvarlarından oluşan etkileşim alanlarına uzanan bitiş meydanına erişimiyle, ardışık ve aşamalı bir tarih deneyimini düzenleyen ‘*mekânsal bir anlatı*’ sunar. Bu anlatı kentsel yoğunluk ve karmaşanın hissedildiği doğu ucundaki dinamik meydanla başlayıp, güneyinde Marmaray zeminin üzerinde yer alan yeşil bant eşliğinde giderek sakinleşen ve en sonda batı ucundaki arkeolojik odak alanlarının yer aldığı bitiş meydanında ise dingin bir tefekkür noktasıyla son bulur.

Ana **omurga**, kazı çukuru eksenine paralel olarak, doğu-batı aksında uzanır; Yer üstünde birbirine paralel üç parçadan oluşan '**kentsel saçak**' ile ifadesini bulurken, zemin altında ise bilet holü kotunda yapılan düzenlemeler ve bunu lineer olarak batı yönüne uzatarak Atatürk Bulvarının altından Cankurtaran mahallesi tarafına bağlantı sağlayan bir '**yeraltı sergileme koridoru**' ile yansımasını bulur. Gerek yarışma alanındaki meydandan gerekse Cankurtaran mahallesinden erişilebilen bu koridor ve bilet holü, kazı çukuru ile hemzemin bir ilişki kurar. Çukurun güney çeperini oluşturan ve koridoru tanımlayan istinat duvarında açılacak boşluklar sayesinde bu hemzemin ilişki metronun iç mekanlarından arkeolojik alana doğrudan görsel ve *fiziksel erişim* olanağıyla tamamlandığı gibi metro mekanlarına doğal ışığın erişimi de sağlanır.

Böylece tarihi kazı alanı ve kentsel katmanlaşma, Marmaray istasyonunun kapalı iç hacimleri ile doğrudan entegre olur. Yenikapı'da Metro (M2 hattı) ve Marmaray İstasyonu artık sadece hızlı ulaşım için gelinen zorunlu bir yeraltı hacmi değil, özgün ve keyifli bir deneyim ve görsel bir sürpriz alanıdır. Kazı çukurunun mevcut durumdaki dolgusu, çeşitli kotlarda tesviye edilmek suretiyle, zemin kotundan başlayan kademeli bir akışkanlık vasıtasıyla ziyaretçilere Metro'nun ve Marmaray'ın bilet holüne tarihi katmanlaşmayı deneyimleyerek ulaşma olanağı da sunulur.

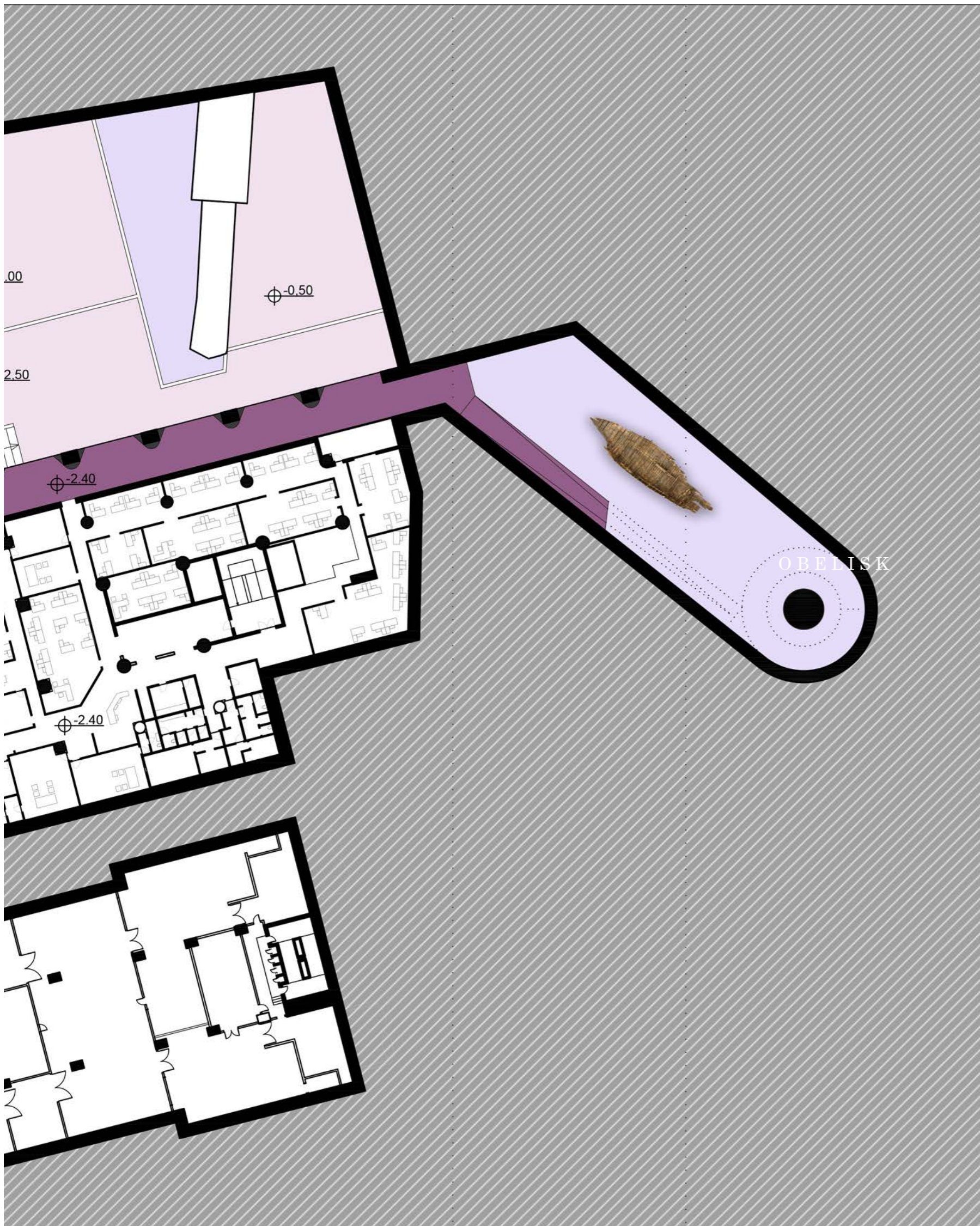
Önerilen 'yeraltı sergileme koridoru' için erişim sağlayan ve Atatürk Bulvarı'nın karşısındaki Cankurtaran Mahallesi girişinde açılan dairesel galeri boşluğu, alanın doğusunda yer alan yerleşim bölgesindeki kullanıcıyı bünyesine davet eder. Bu galeriye yerleştirilerek yer altıyla yer üstünün bağlantısını sembolleştiren dikey bir sanatsal obje, çağdaş bir obelisk yorumu olmanın yanısıra, kentsel bir 'landmark' olarak, burada oluşturulan yeni kentsel düğüm noktasının uzak mesafeden de algılanmasını sağlayacaktır. Bu çağdaş obelisk, önerilen **kentsel omurganın** fiili başlangıç noktasını da işaret eder. Kazı çukurunun güney çeperinin iç mekânındaki Marmaray'ın yeni oluşturulan sergileme koridoruna bağlanan ve Cankurtaran Mahallesi'nin Bulvar çeperinden, önce spiralleşen sonra ise lineerleşen bir rampayla inilen 'yer altı sergi salonu', yansıtıcı su ögesinden oluşan zeminiyle, insanlığın ortak belleğinden yitip gitmiş ancak müşterek bir miras olan Antik Limana dair bir göndermedir de. Bu mekân, içerisinde (Venedik Bienali'nde de sergilenen) Darzana Enstalasyonu gibi eserlere ve bu gibi büyük ölçekli başka diğer sanatsal çalışmalara da yer verebilecek geniş bir hacim olarak tasarlanmıştır.

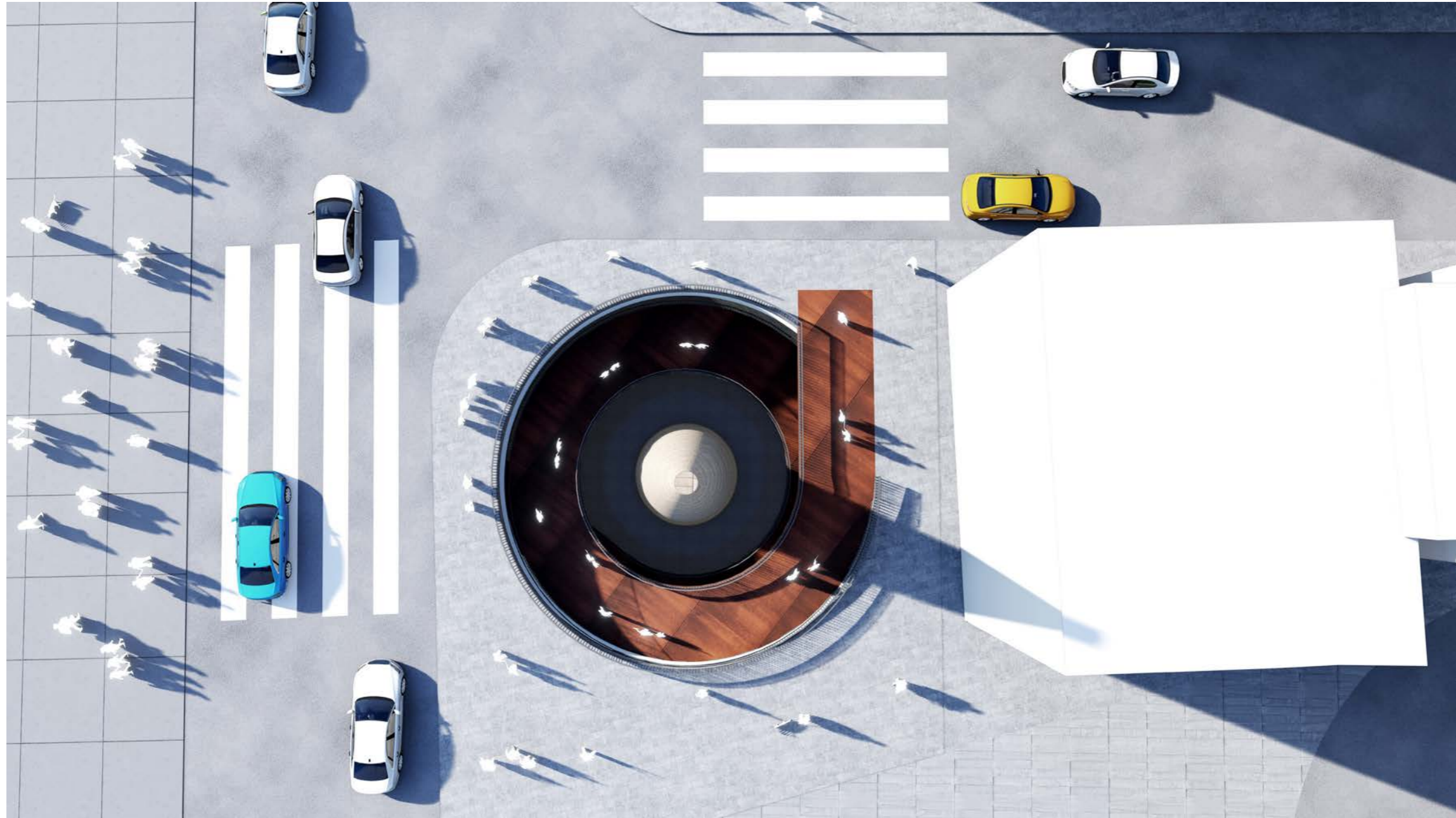

BİLET HOLU KAT PLANI -1.20 KOTU
ÖLÇEK:1/500

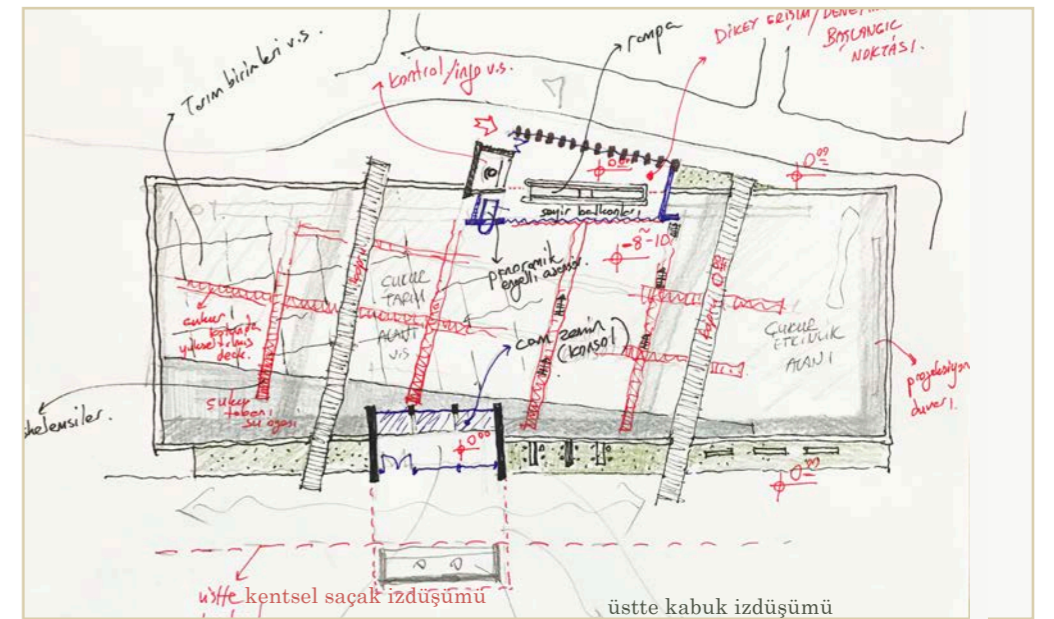
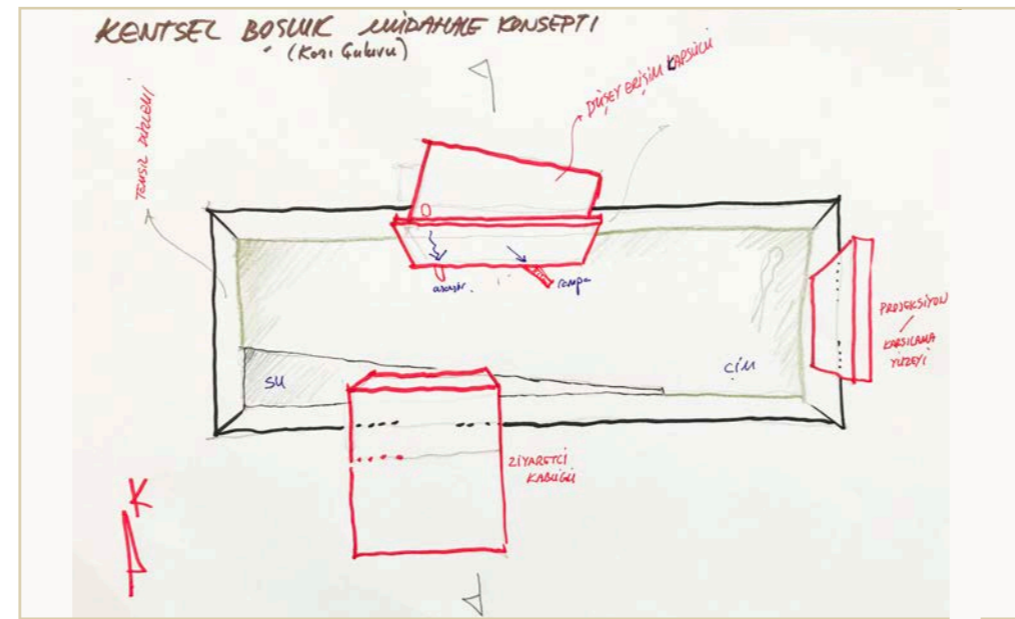
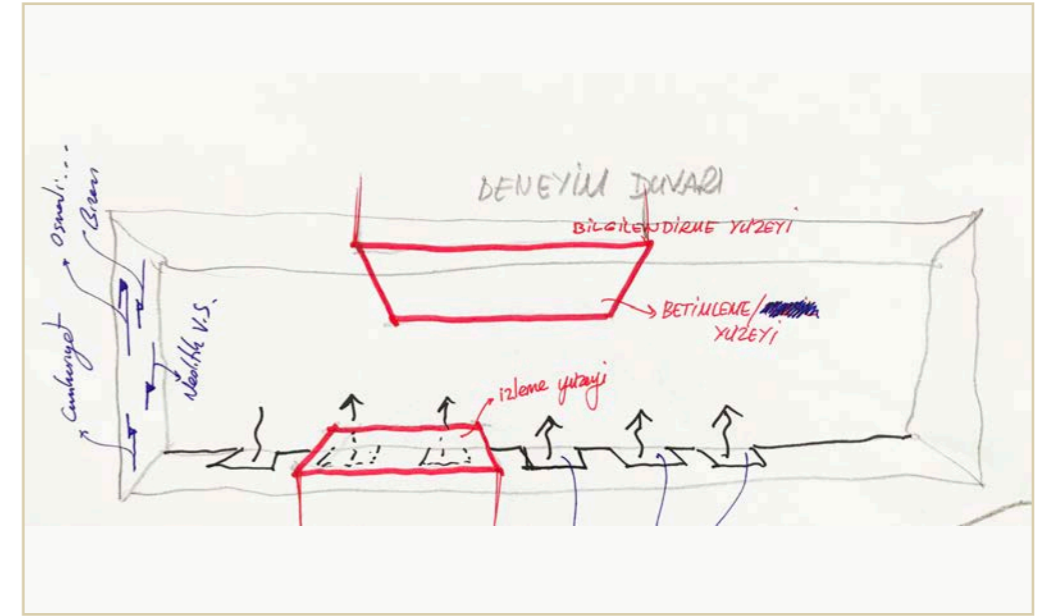
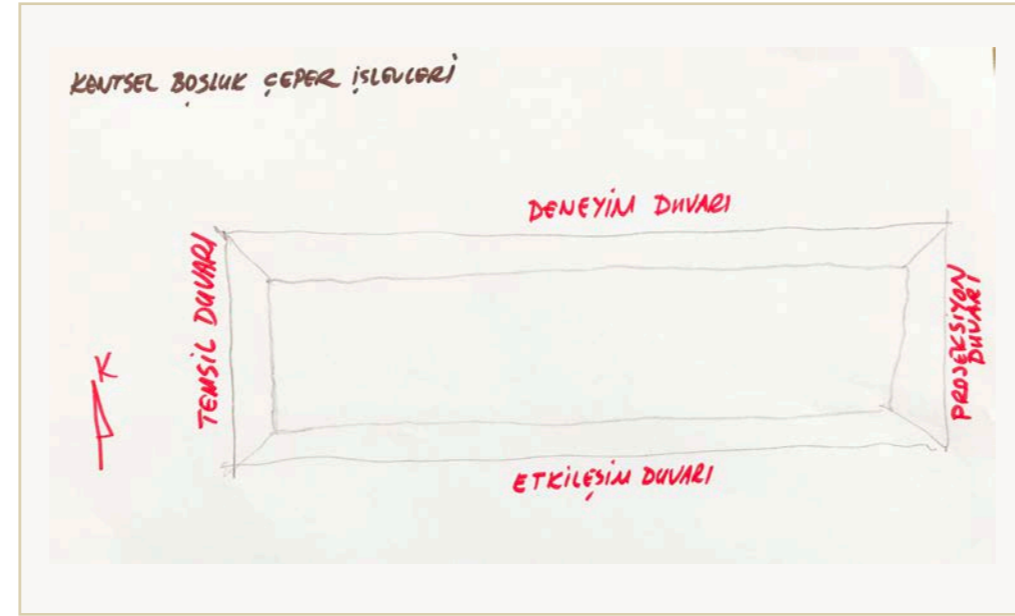

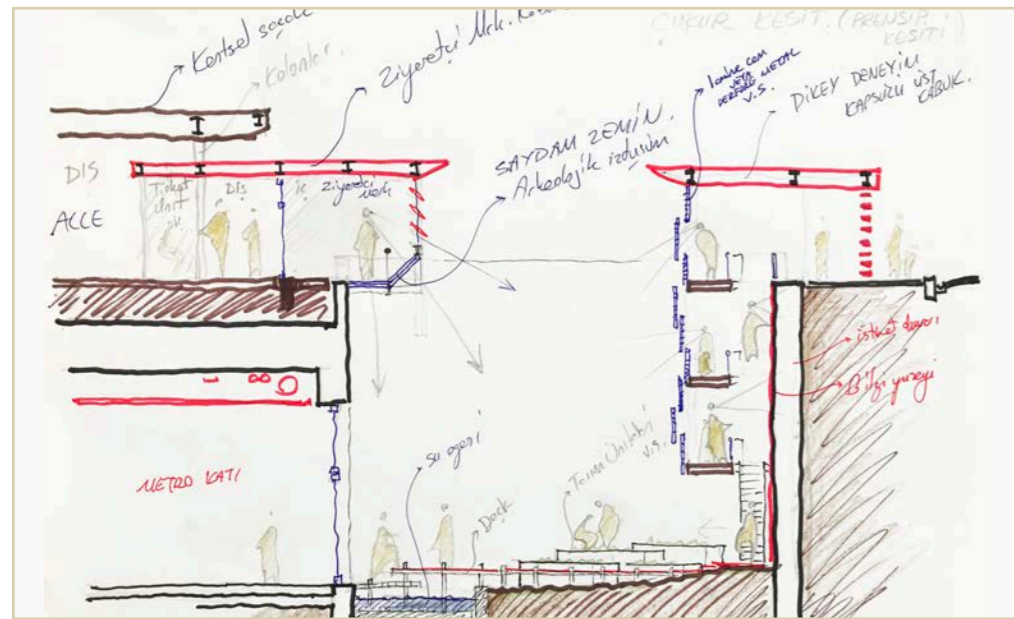
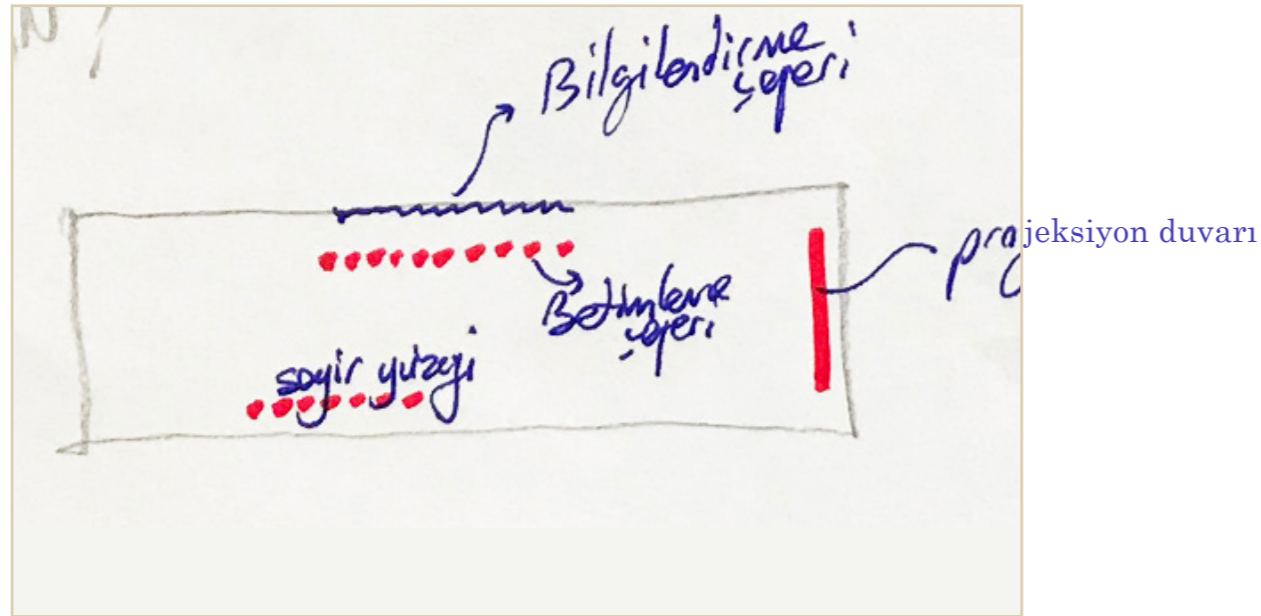

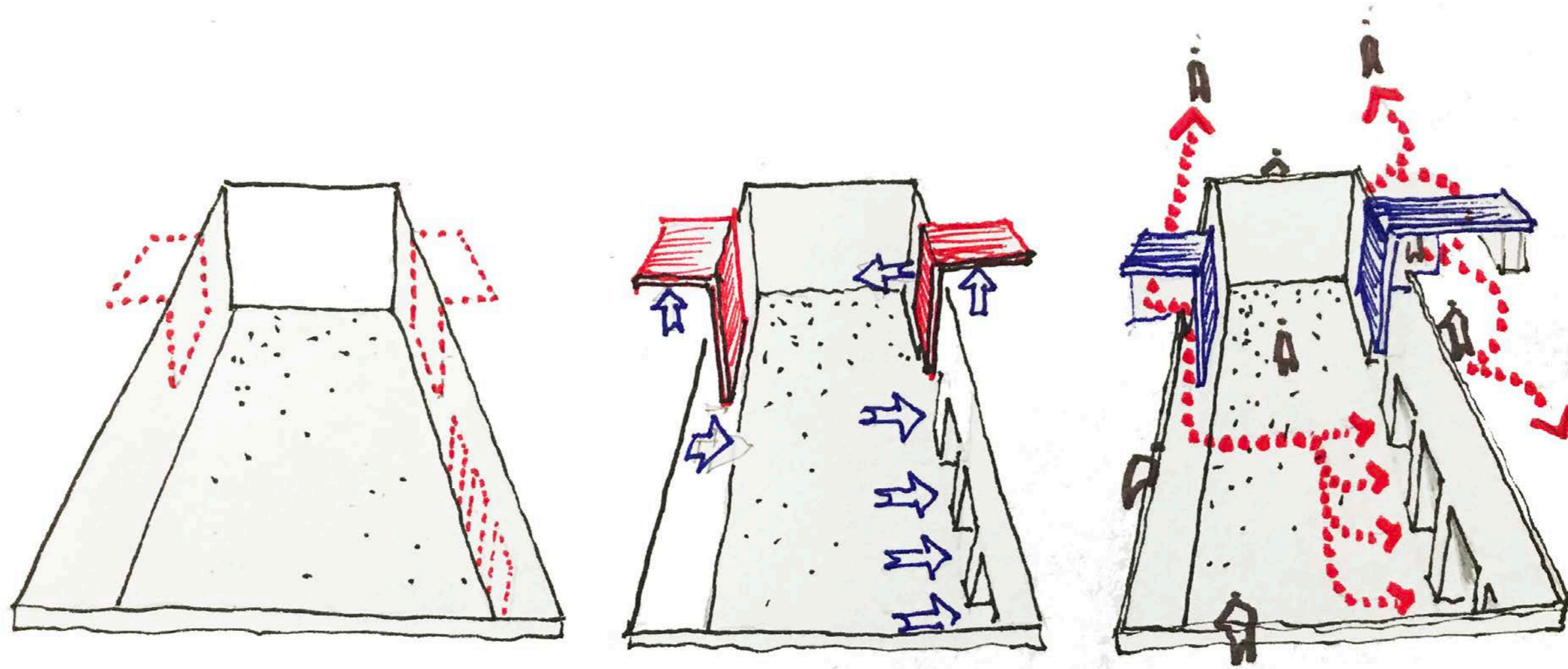
ARKEOLOJİK KAZI ALANI
TASARIM YAKLAŞIMI İLKE
KARARLARI

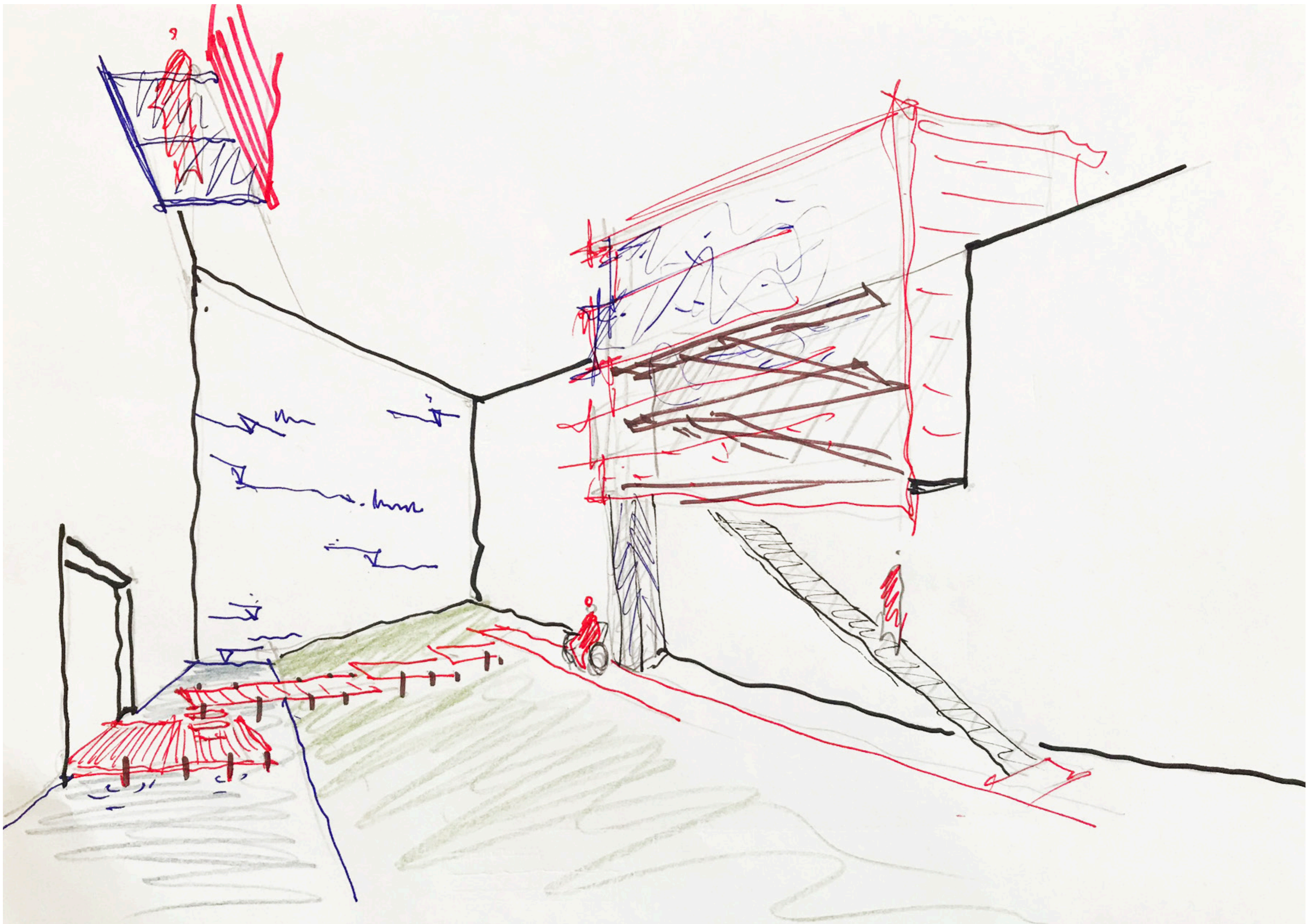

Theodosius Limanı arkeolojik kazı alanındaki ana kazı çukuru, sadece İstanbul'un değil insanlığın tarihsel köklerine inen kültürel bir sondajın mekânsal tezahürüdür. Tarihi Yarımada'nın çeşitli yerlerinde rastlanan 'açık sarnıç' tipolojisini andıracak bir nitelik taşıyan bu tanımlı hacim, kentliye sunulmuş bir 'zamanda yolculuk kuyusu' olma potansiyeli barındırır. Zemin altında gizlenmiş ulaşım odağına komşu fakat ondan sadece bir beton duvarla izole edilmiş mevcut haliyle bu (yeni ama bir o kadar da kadim) 'kentsel boşluk', yatay ve düşey çeperlerine yapılacak mütevazı müdahalelerle üzerindeki toprağı atıp yeniden hayata kavuşmayı beklemektedir.

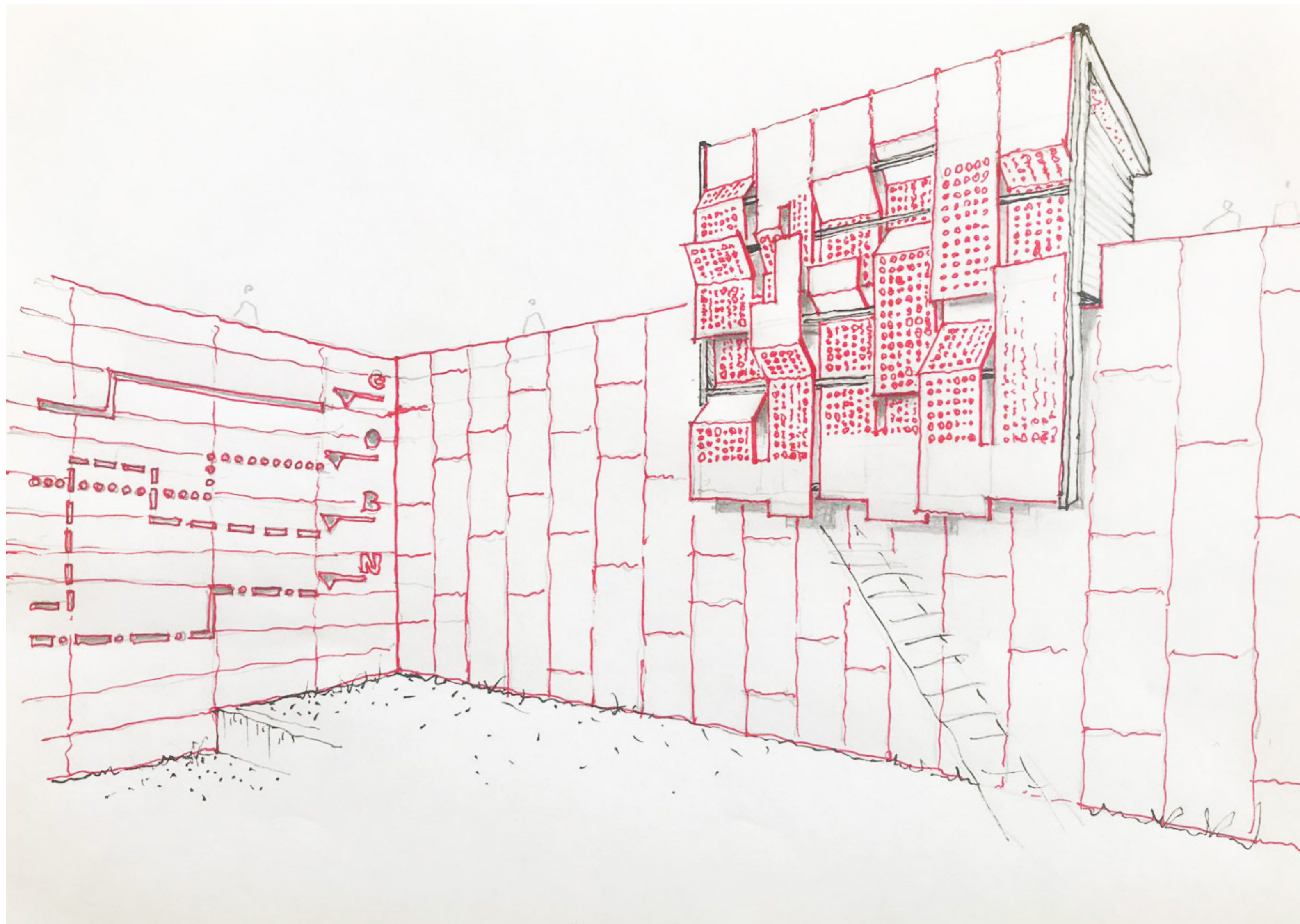
Bu kavrayış doğrultusunda, zeminindeki düzensiz dolgu çeşitli kotlarda tesviye edilerek yeniden (rekreasyon, etkinlik, kentsel tarım vs. gibi) farklı kullanımlar için düzenlenen çukur tabanı ve kavramsal olarak yeniden işlevlendirilen duvarlarıyla bu halen pasifize edilmiş durumdaki kazı alanı, yeni bir 'kentsel jeneratör' olarak aktive edilmiştir. Bu çeper işlevleri; (yatay ve düşey) erişim, deneyim, bilgilenme, temsil ve yansıtma olarak ele alınmıştır. Bunlardan 'erişim' işlevlerinin yer aldığı kuzey ve güney çeperleri (istinat ve Marmaray duvarları), bu yüzeylerin mimari öğelerle katmanlaştırılması suretiyle bu dikey düzlemleri sararak zemin kotuna uzanan 'mimari kabuk' unsurları, içlerinde çekirdek mekanlar tanımlarlar. Bu yapılar 'tarihi dokuda çağdaş ek' tasarım ilkeleri doğrultusunda gerek boyut, oran, malzeme, doku ve mimari dil açısından 'eski-yeni' ilişki ve çelişkilerinin barındırdığı dramatik anlamları dingin bir tektonik dil ile ifade ederler. Bunlardan kuzey yönündeki duvara tutunan mekân, 'düşey erişim kapsülü' olarak tanımlanan ve rampa ile engelli asansörünü barındıran sirkülasyon ögesi iken, güney yönündeki duvara tutunan mekân ise 'ziyaretçi merkezi' yapısını barındırır. 'Düşey erişim kapsülü' içinde barındırdığı farklı nivolardaki 'bakı balkonları' sayesinde kademeli bir deneyimle ziyaretçi kazı çukuruna kabul ederken, ziyaretçi merkezi mekânı, kazı çukurunun güney çepesi ile 'kentsel saçak' altında uzanan 'anlatı omurgası' arasındaki kesişim kümesi olma niteliğiyle kazı çukurunu deneyimsel, işlevsel, fiziksel ve algısal olarak bu anlatı omurgasına kenetler.

Zemin kotunda bu şekilde ana kurguya eklenen kazı çukuru, taban kotunda ise yukarıda tariflenen ‘sergileme ve deneyim koridoru’ vasıtasıyla Metro ve Marmaray’ın bilet holüyle, dolayısıyla yer altındaki hayatla da entegre olur. Yeraltındaki bilet holününün bir ‘açık mekân uzantısı’ ve ‘çökük avlusu’ haline de gelen tarihi Theodosius Limanı arkeolojik kazı alanı, artık sadece uzaktan bakılan ve yalnız uzmanların anlamlandırabildiği erişilmez bir tarihsel bilgi unsuru olmaktan çıkmış, yakın çevredeki her kesimden kentliyi, tarihin katmanlarına samimiyetle temas ettirebilen, tarihin İstanbul’luları ve diğer ziyaretçileri sarmalayıp kucakladığı, İstanbul’un ve insanlığın kadim, köklü tarihini onların gündelik hayatının çok doğal bir parçası kılabilen bir yeni ‘kentsel avlu’ niteliği kazanır. Yenikapı’daki bu avlu artık İstanbul’un ve Tarihi Yarımada’nın ‘yeni kapısı’ rolünü üstlenir. Bu kapı ziyaretçi ve kullanıcıların, yalnızca kazı çukurunda oluşturulan farklı kotlardan ibaret peyzajı aracılığıyla kentin katmanlı yapısını deneyimleyerek Yenikapı’nın “0-altı” nivოსundaki yeni hayata, Antik Liman belleğine atıfta bulunan mütevazı bir ‘su elemanı’ üzerinden köprülerle giriş yaptıkları değil, aynı zamanda kentin çağdaş ve hızlı ulaşım açısından çıktıktan sonra kentin tarihsel belleğinin içinden geçerek kentin kamusal meydanına eriştikleri bir ‘zaman portalı’ olarak işlev görür. Yukarıda tanımlanan yakın çevre bağlantı önerileriyle birlikte ele alındığında, Theodosius Limanı arkeolojik kazı çukuru, doğusunda Cankurtaran Mahallesi’nden, güneyinde Yalı Mahallesi ve Yenikapı İskelesi’nden, batısında Haseki Sultan Mahallesi ve Cerrahpaşa bölgesinden ve kuzeyinde Aksaray’dan ve hatta Tarihi Yarımada’nın Fatih, Saraçhane’ye kadar uzanan merkezinden pek çok kentliyi kendine çeken ‘manyetik bir odak’ ve farklı kesimleri ortak tarihleri üzerinden bir araya getiren bir ‘kültür potası’ haline gelir.

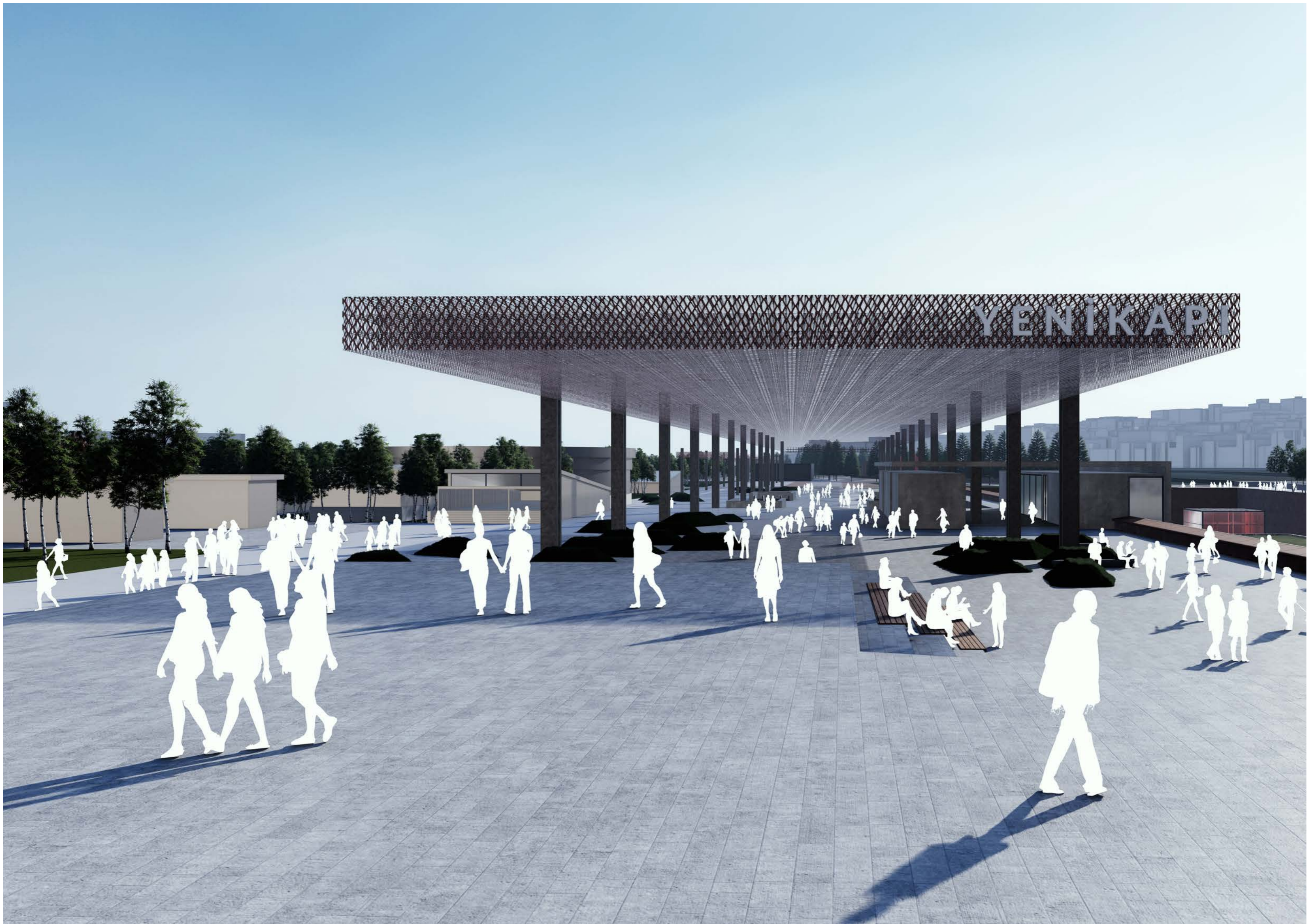

Kuzey ve güney çeperleri sırasıyla 'düşey ve yatay erişim' işlevini sağlayacak unsurlarla artiküle edilirken, doğu ve batı çeperleri yine sırasıyla 'yansıtma ve temsil işlevlerini' üstlenir. Bu iki duvar gerek üst kottan gerekse kazı çukurunun taban kotundan algılanabilen büyük ölçekli yüzeylerdir. Çukur tabanındaki düzenlemelerle ilişkili olarak, batı çeperini oluşturan duvar 2 boyutlu bir temsil düzlemi olarak kavranıp mimari işaret ve tipografi dilinin araçları kullanılarak farklı dönemlerin farklı kotları hakkında bilgileri çeper artikülasyonuna işlenmiştir. Böylece gündelik kullanıcı ve ziyaretçiye kentsel katmanlaşmanın yazılı ve çizgisel bilgilerinin aktarıldığı soyut bir temsil yüzeyi oluşturulmuştur. Doğu çeperini oluşturan sağır istinat duvarı ise tanımladığı etkinlik alanının projeksiyon duvarı olarak kullanılmaktadır.

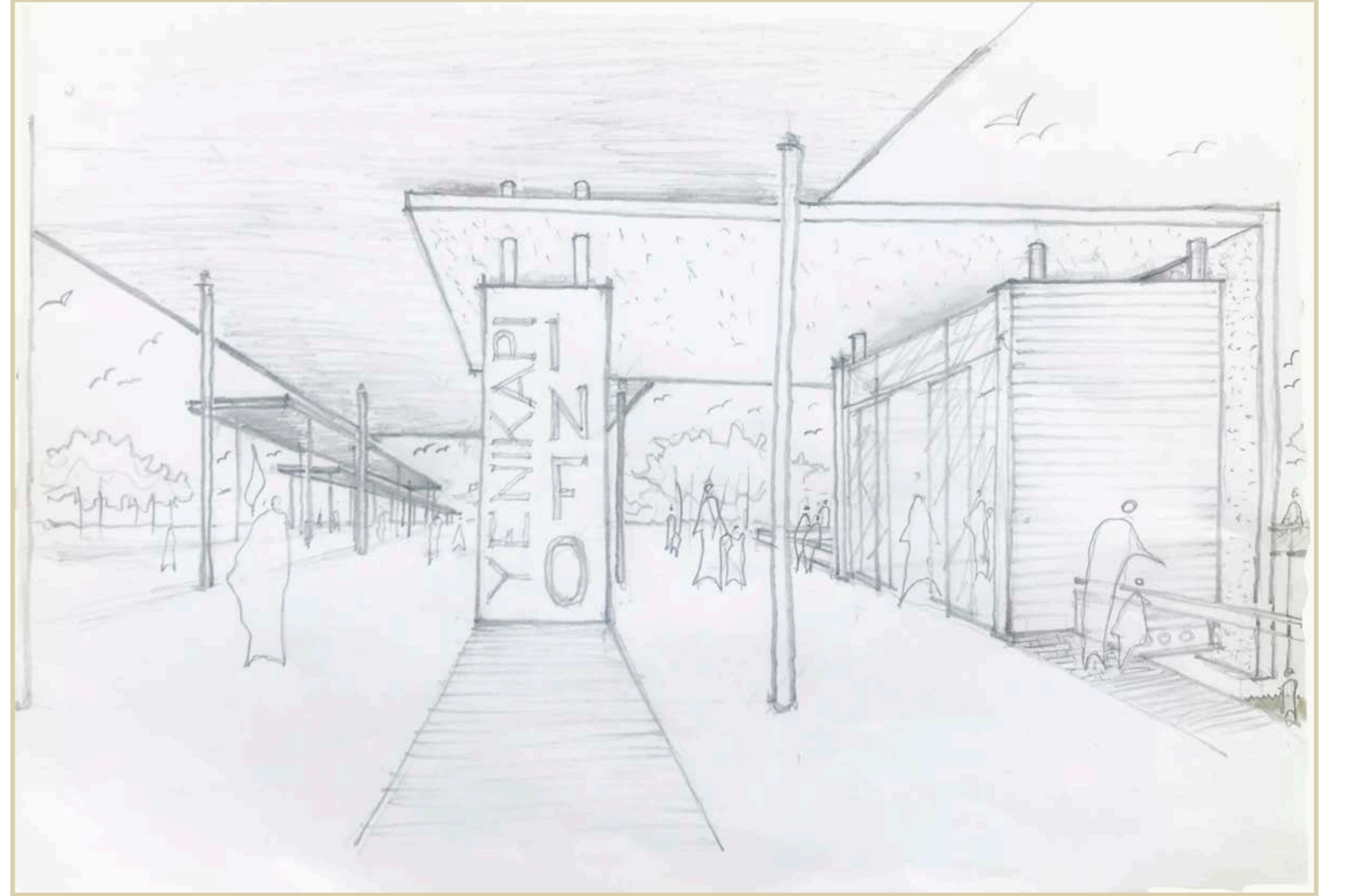
Kazı çukurunun yeniden işlevlendirilen ve müdahale edilen çeperleri, asırlardır kentin katmanlarını biçimlendiren *insan emeğinin* bir tezahürü olan '*zanaat*' unsurunu ifade etmek üzere özgün bir artikülasyon programına tabi tutulmuştur. Patinalı metal yüzeyler üzerine işlenecek perforasyon, gerek betimleme duvarı olarak işlevlendirilen duvardaki kentsel arkeoloji katmanlarının soyutlanmasında, gerekse düşey erişim kapsülünün 'bakı balkonları' yüzeyinde yarı-geçirgen bir düzlem elde edilmesinde kullanılmıştır. Bu perforasyon programı, gün ışığında dramatik etkiler yarattığı gibi, gece aydınlatması ve özel günlerde uygulanacak ışıklandırma animasyonlarında lirik bir etki sunmak üzere düzenlenmiştir. Bu perforasyonların üzerinde yer aldığı fragmanlaşmış paneller, düşey erişim kapsülünden kazı tabanına inerken, özellikle de 'bakı balkonları' boyunca çeşitli 'vista çerçeveleri' sunarak ziyaretçiyi çukur tabanında edineceği bütünsel deneyime hazırlar. Katmanlaşmanın çağdaş biçimde yorumlanabilmesi bağlamında ve '*betimleme - soyutlama dengesi*' içinde ele alınan bu yüzey artikülasyonları, çağlar boyunca yeryüzünde varolabilmiş çoğu kadim canlı ve organizmalarda gözlenebilen 'kabuğun ve deri katmanlarının soyulması ve kendini yenileme' olgusuna dolaylı atıflarda bulunur. Bu yüzey artikülasyonu tavrı, '*fenomenoloji-bellek ilişkileri*' bağlamında yüzeylere önerilen '*doku*' ölçeğinde de sürdürülür. Patinalı malzemelerin verdiği '*zamanlar-ötesilik*' duyumsaması, kazı çukuru çeperleri ve mekânsal kapsüllerin kabuklarında temel belirleyici olarak ele alınmıştır.

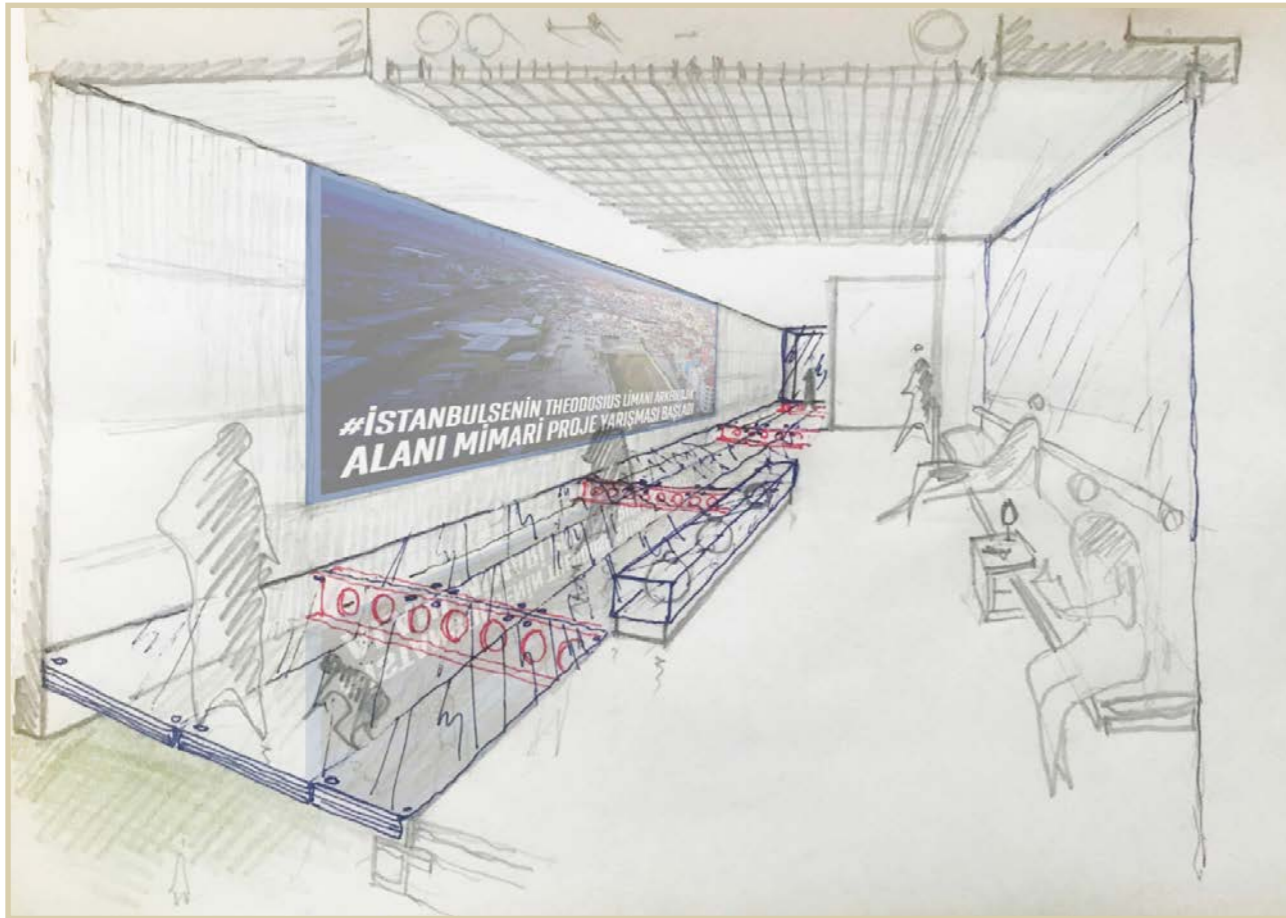

Böylece, âtıl durumdaki bu özgün kentsel boşluk, tüm çeperleriyle çevresiyle etkileşime giren, yeniden canlanmış ve etrafındaki hayatı da canlandıran bir varlıktır artık. Yarışma alanının yakın çevresindeki mahalleleri birbirine ve Yenikapı'yı Tarihi Yarımada'nın kalbine bağladığı gibi, yer altı ile zemin üstünü de birbirine bağlayan bir düğüm noktasıdır.

ZİYARETÇİ MERKEZİ
TASARIM İLKE KARARLARI

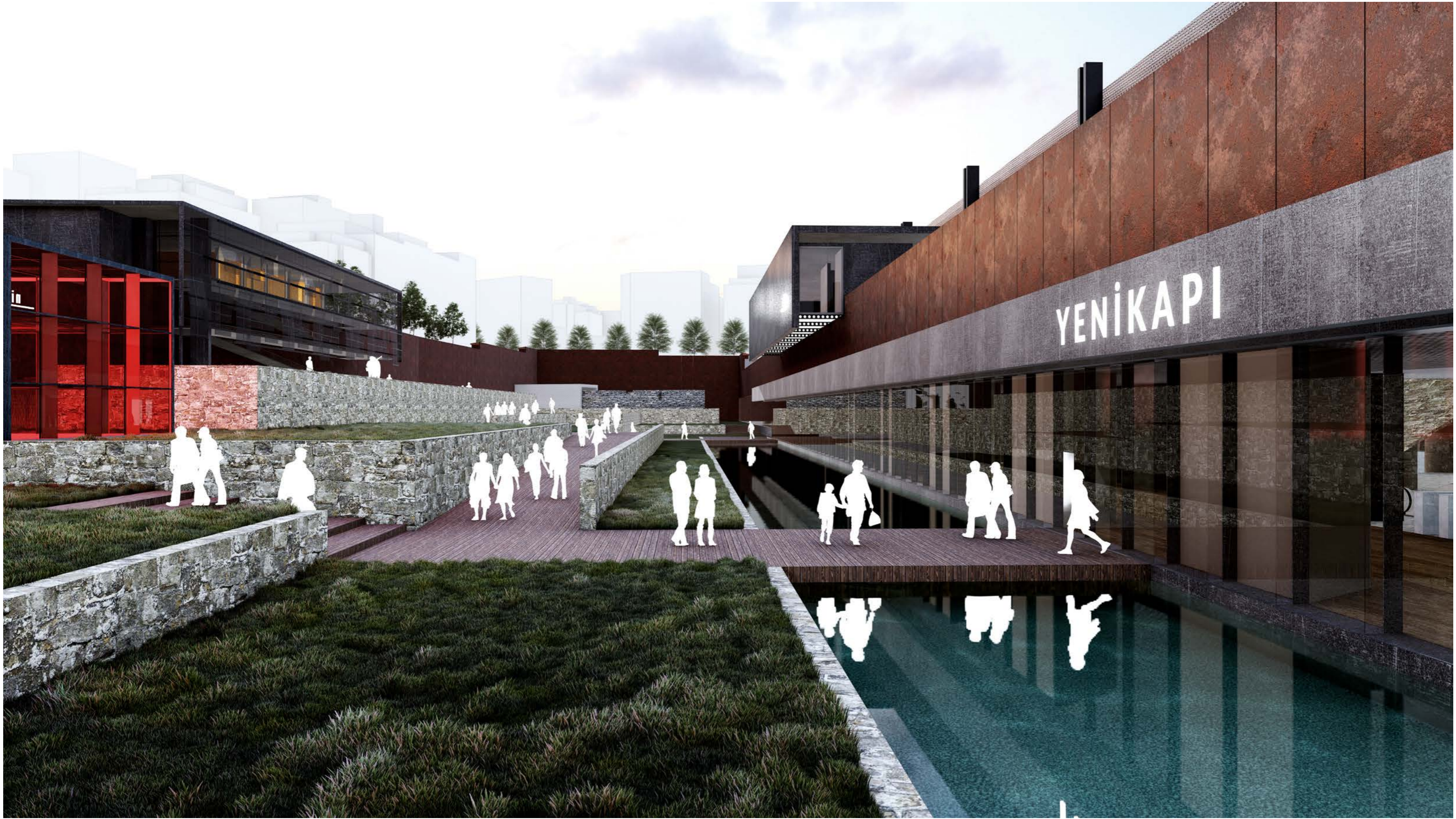

'Kazı çukuru çeperlerinin katmanlaşması' ana fikrinden doğan ziyaretçi merkezi yapısı, hafif konstrüksiyon yöntem ve malzemeleriyle inşa edilerek kazı çukurunun üst kotuna konumlanmıştır. Bu mekân, lamine cam bir zemin döşemesi ile alanın üzerine mütevazı bir konsol yaparak, arkeolojik alanın katmanlaşma belleğini, sadece bu saydam zemine işlenen katmanlaşma haritalarıyla görsel olarak aktarmakla kalmaz, yaşattığı 'boşlukta asılı kalma hissi' ile de ziyaretçiye duyumsatır. Ziyaretçi merkezi mekânı aynı kabuk içerisinde, omurga üzerindeki yaya hareketinin içinden geçmesine izin verecek şekilde iki alt mekâna ayrılmış olup, kazı çukuru çeperinde kalan birinci kısım daha dingin bir deneyimleme hacmi olarak işlev görürken, güneyde kalan ve kentsel saçığın altında konumlanan ikinci kısım ise *info/bilet/anı-eşya satışı/WC* ünitelerini barındıran bir servis çekirdeği niteliğindedir. Bu çekirdek ana omurgadaki görece aktif ve dinamik kentsel hayata entegre olurken, çukur çeperine adeta asılarak tutunmuş olan hacim, tarihin katmanlarının tefekkür edilebileceği bir 'deneyim kabini' olarak daha nötr kalmayı tercih eder.

Ziyaretçi merkezinin kabuğunu oluşturan ve kazı çukurunun çeperinden katmanlaşarak uzayan düzlem, ziyaretçi merkezinin iç çeperinde bir dijital ekrana dönüşür. İç mekânda bu dijital kabukla sarmalanan ziyaretçi, hedeflenen zihinsel deneyimi yaşarken faydalanacağı tarihsel ipuçlarını fragmanlar halinde bu dijital yüzeyden elde edecektir. Ziyaretçi merkezinin konumu ve mekansallığı, omurga kurgusunun başında yaşanacak bu deneyimle, bir tür zihinsel ve ruhsal başkalaşım deneyimlemiş olan ziyaretçiyi oluşturulan anlatı ekseninin tarihsel öğeleri arasında iletmeyi hedefler.

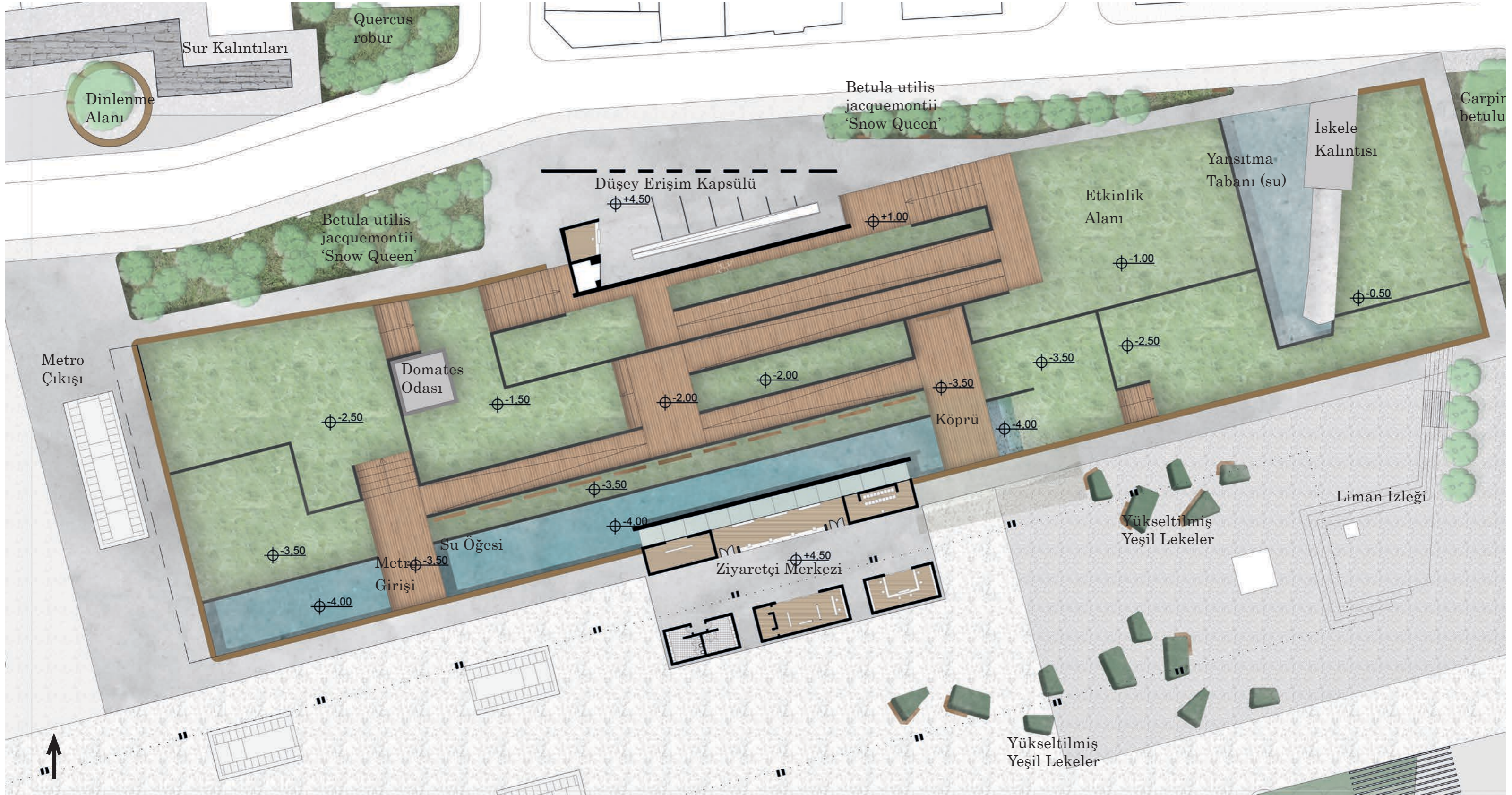

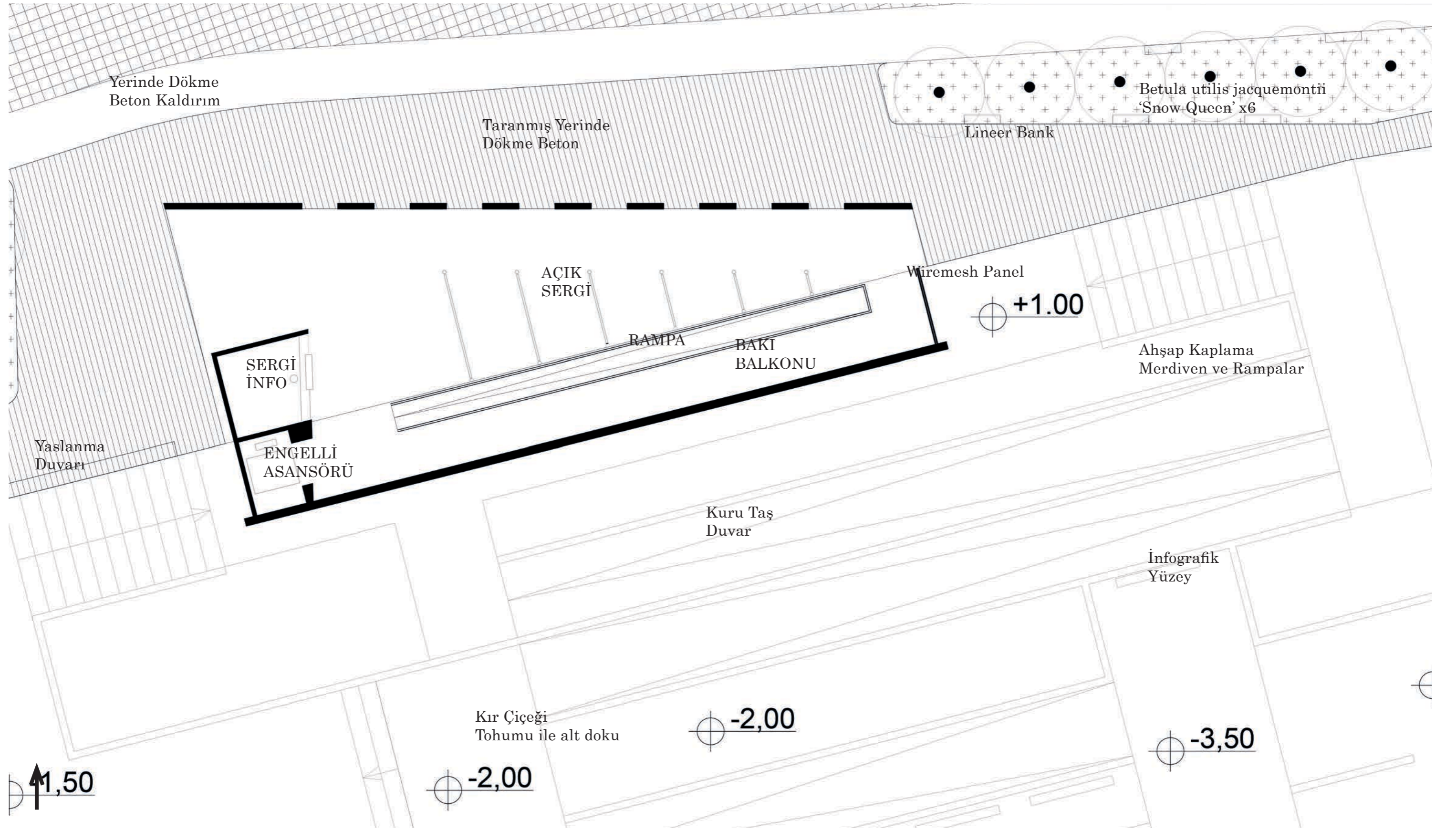

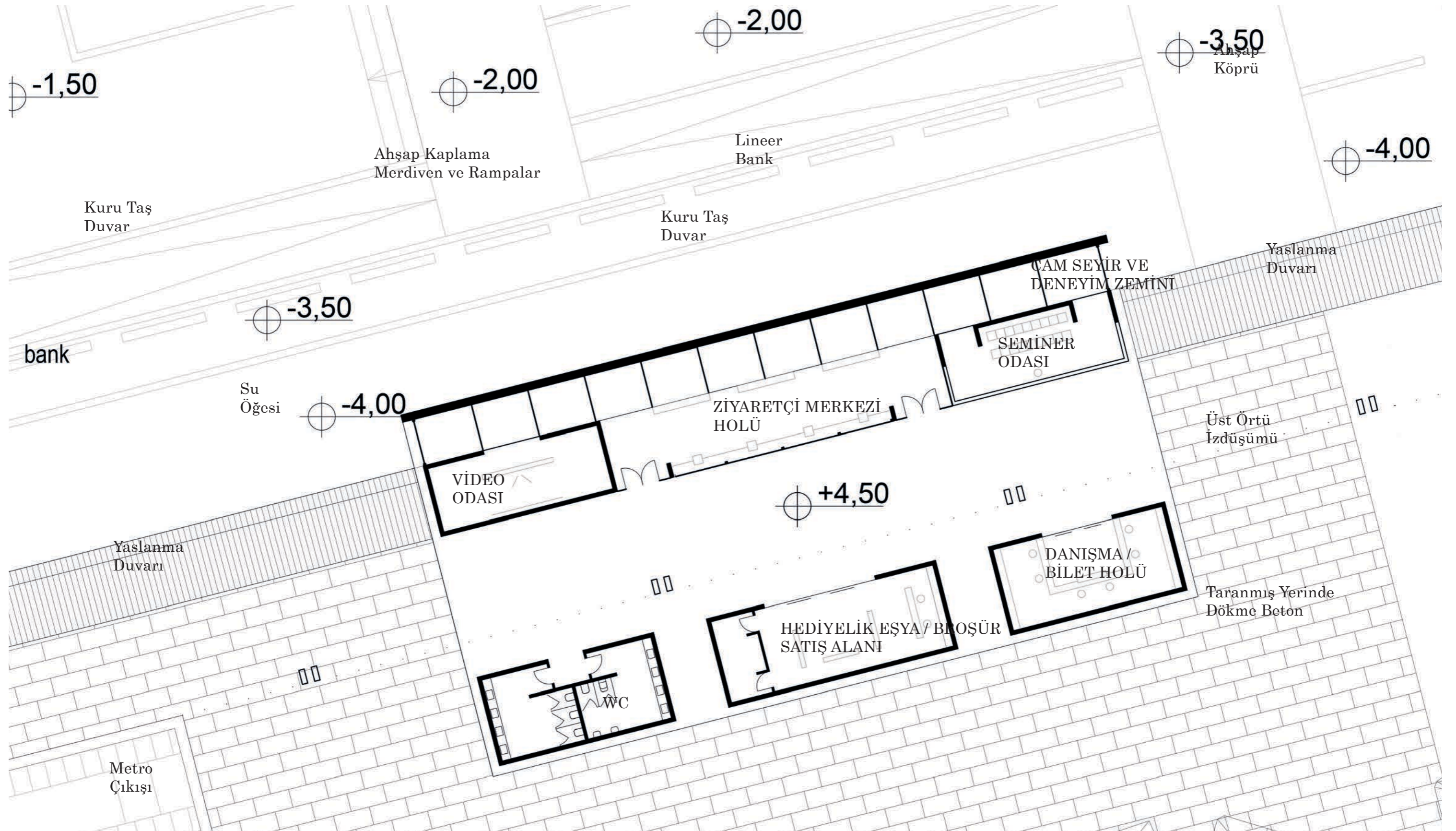

ODAK ALANI VAZİYET PLANI
ÖLÇEK:1/500

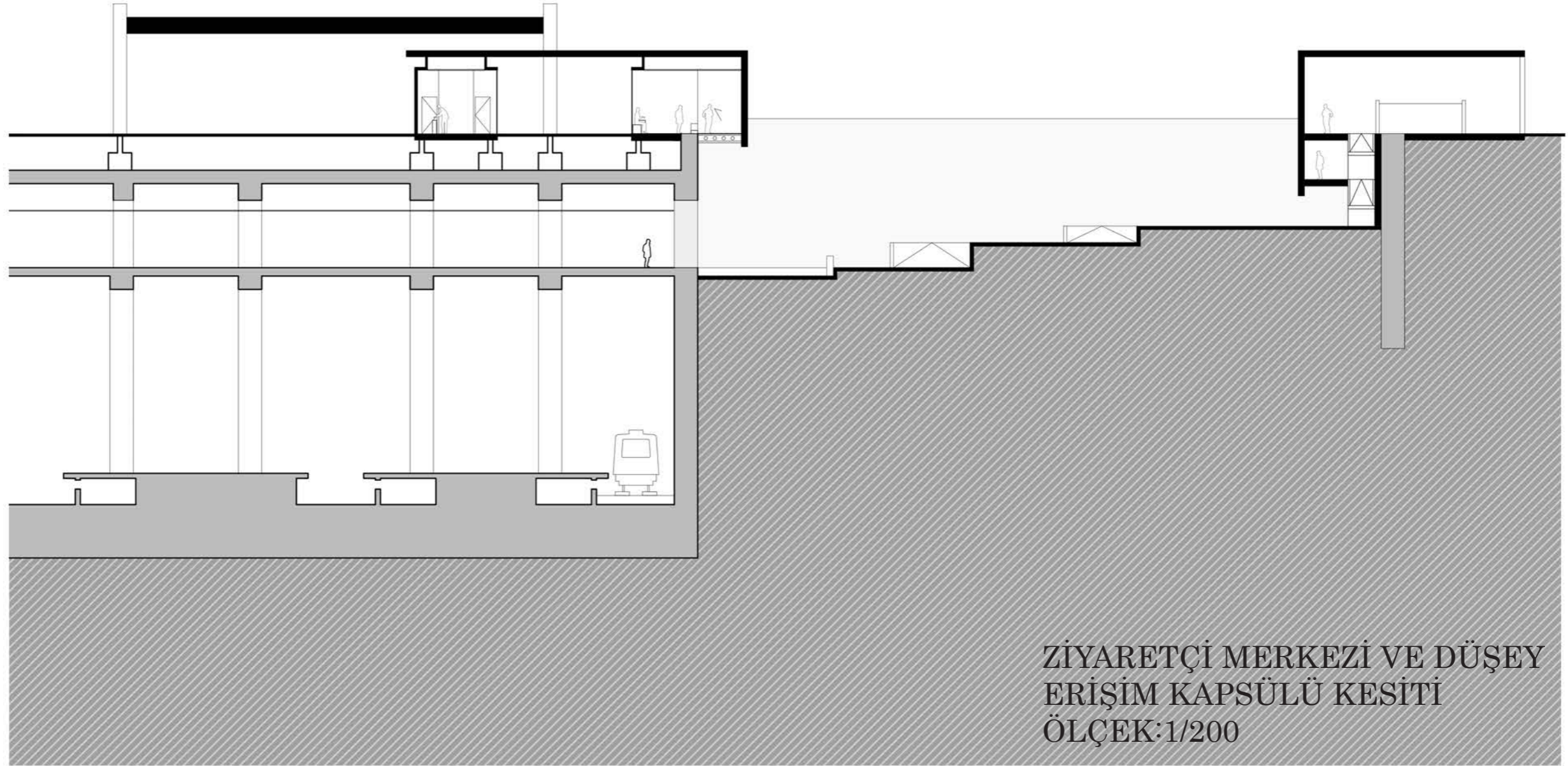

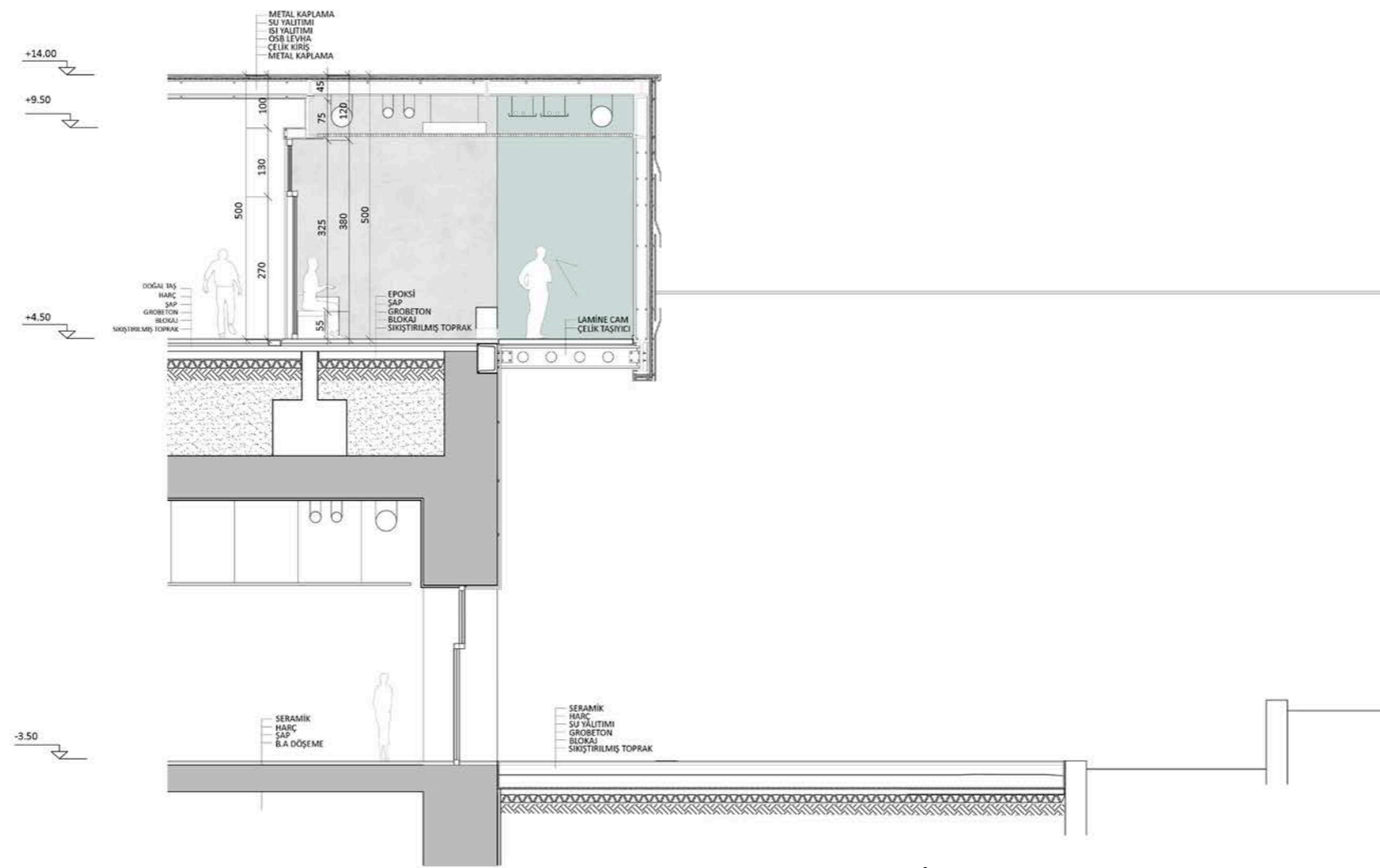

DÜŞEY ERİŞİM KAPSÜLÜ PLANI
ÖLÇEK:1/200

ZİYARETÇİ MERKEZİ PLANI
ÖLÇEK:1/200

SİSTEM DETAYI
ÖLÇEK: 1/50

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ RAPORU

Rapor Başlığı:	Yenikapı İstasyonu - Theodosius Limanı	
Deprem Yer Hareketi Düzeyi:	DD-2	50 yılda aşılma olasılığı %10 (tekrarlama periyodu 475 yıl) olan deprem yer hareketi düzeyi
Yerel Zemin Sınıfı:	ZD	Orta sıkı - sıkı kum, çakıl veya çok katı kil tabakaları
Enlem:	41.005678°	
Boylam:	28.95236°	

$$S_0 = 0.998 \quad S_1 = 0.275 \quad S_{0.5} = 1.099 \quad S_{D,1} = 0.564$$

$$PGA = 0.409 \quad PGV = 25.150$$

S_0 : Kısa periyot harita spektral ivme katsayısı [boyutsuz]

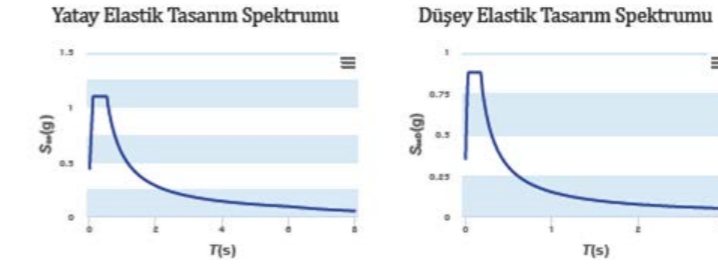
S_1 : 1.0 saniye periyot için harita spektral ivme katsayısı [boyutsuz]

$S_{0.5}$: Kısa periyot tasarım spektral ivme katsayısı [boyutsuz]

$S_{D,1}$: 1.0 saniye periyot için tasarım spektral ivme katsayısı [boyutsuz]

PGA : En büyük yer ivmesi [g]

PGV : En büyük yer hızı [cm/sn]

Statik

Projenin statik proje aşaması hesapları Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği hükümlerine bağlı kalınarak yapılacaktır. Binalar 3-Boyutlu bilgisayar modellemesi kullanılarak hem düşey yüklere göre hem de deprem etkisi göz önünde bulundurulularak çözülecektir. Kesit hesapları taşıma gücü yöntemine göre Betonarme Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları ve Çelik Yapıların Tasarım, Hesap ve Yapım Esaslarına Dair Yönetmelik kullanılarak tasarlanacaktır.

Gölgelik Koridorlar

Marmaray İstasyonu paralelinde yapılması planlanan gölgelik strüktürler temel yapılarını minimize etmek amacıyla optimize edilerek mümkün olduğu kadar hafif çelik konstrüksiyon elemanlar kullanılarak tasarlanacaktır.

Ziyaretçi Merkezleri

Ziyaretçi merkezleri mevcut kazı alanının iki kenarında konulandırılacaktır.

İstasyonun bilet holü katından mevcut istinat duvarında planlanan yırtıklar ile erişilecek ve betonarme duvar yüzeyinden konsol oluşturan koridorlar şekilde teşkil edilecektir. Çelik konstrüksiyon konsollar epoksi enjeksiyon ankrajlar kullanılarak monte edilecek ve dolaşım yüklerine ve cephe ağırlıklarına uygun olarak tasarlanacaktır. Mevcut duvar kazı alanı kotu üstünde istinat özelliği taşımadığından açılacak geçiş açıklıkların statik açıdan uygun olduğu öngörülmüştür. Yırtık açıldıktan sonra donatıların yerleşimi uygun şekilde detaylandırılacaktır.

İkinci kısmı istasyon alanının karşısında yerleşmiş yine benzer şekilde mevcut istinat duvarlarının üzerinde ve duvarın kazı alanına bakan cephesinde konsol teşkil edilerek yerleştirilecektir.

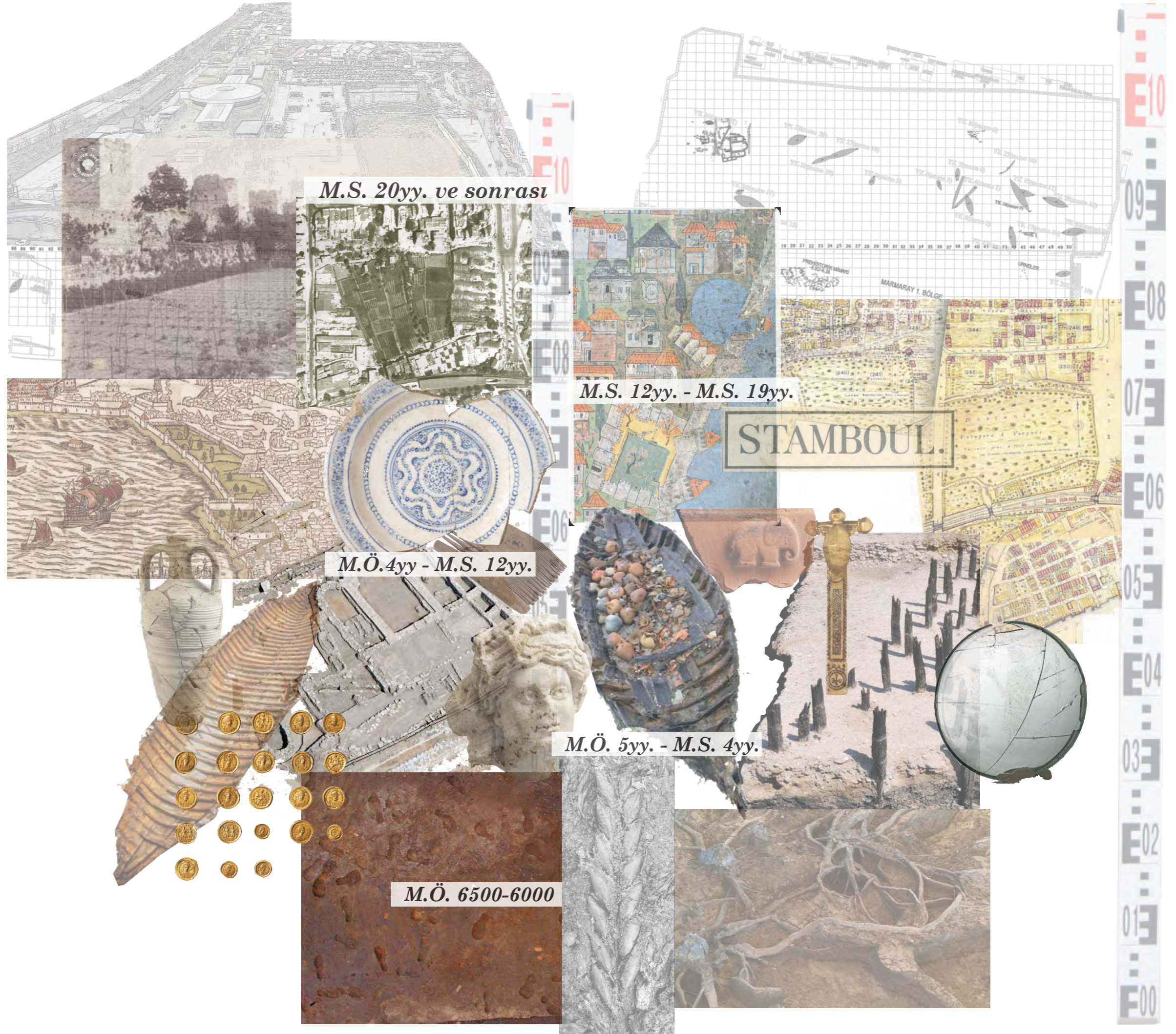
Sivil Toplum Merkezi

Sivil Toplum Merkezi mevcut bakım shaftı yapısı üzerinde yerleştirilecektir. Yeni yapılacak çelik konstrüksiyon yapının ağırlığı ve yaya yükleri göz önüne alındığında mevcut çok az ek yük getirileceği öngörülmüştür. Statik tasarım aşamasında net yük hesapları yapılacak ve mevcut yapının tahkiki ve değerlendirmesi yapılacaktır.

PEYZAJ MİMARLIĞI
AÇIKLAMA RAPORU

Devasa kent açıklığı okumaları

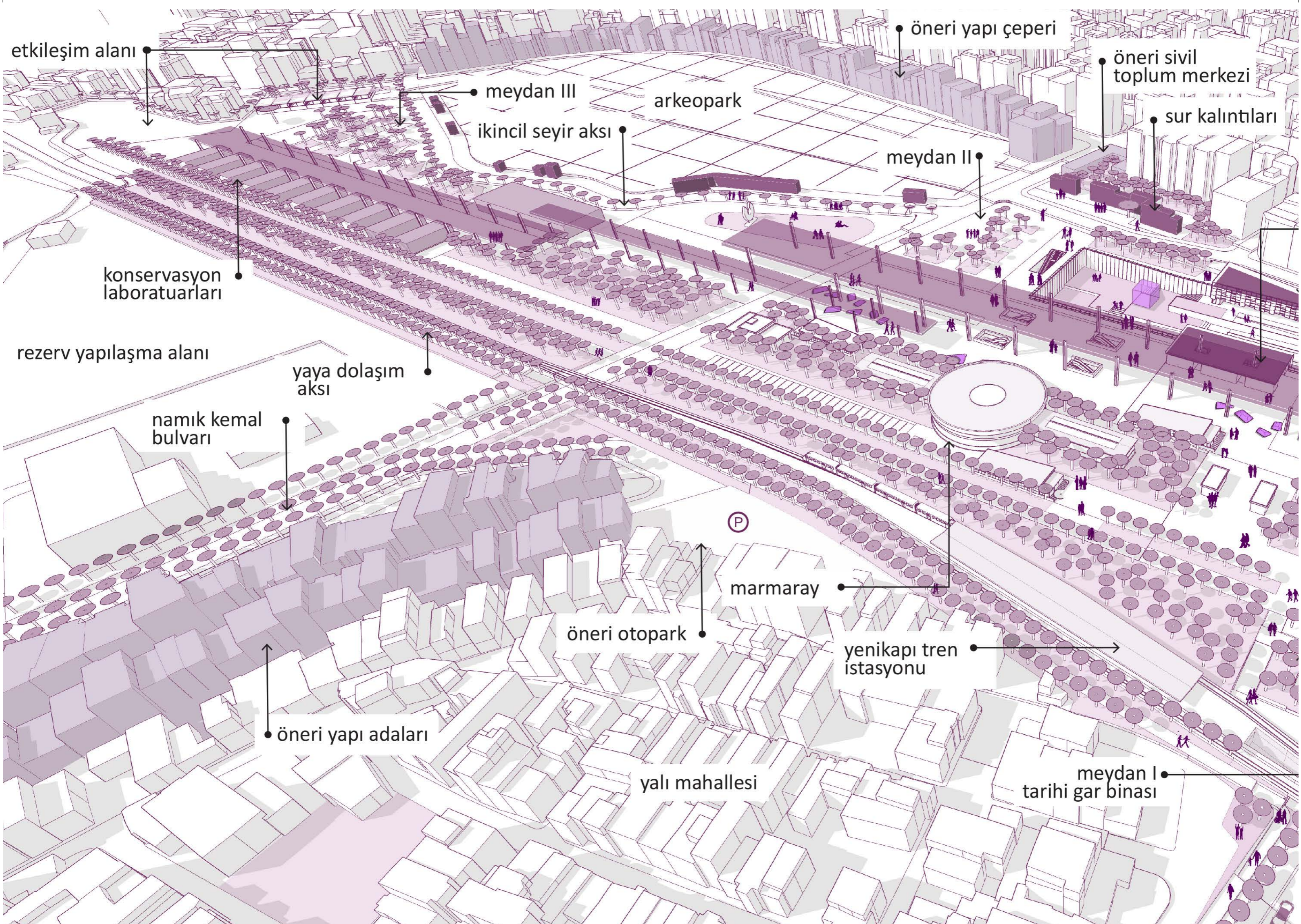
Günümüz kent dokusu içinde görülemeyen, fark edilemeyen, yanından geçip gidilen Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı, çevresindeki dokuya aykırı bir kent kesigi oluştururken, özünde tarihe açılan bir geçittir. Her inilen (-) kotta farklı tarihsel dönemlerde İstanbul'a seyirci olma, İstanbul'u derinlemesine tanıma ve öğrenme imkanı vermektedir.

Yarışma alanında açılan kronolojik katmanları takiben aşağı baktıkça;

- Cumhuriyet Dönemi'nde bir döneme kadar bostan özelliğini koruyup, kent örüntüsü içinde kimliğini yitiren bir geçiş alanı,
- Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'ne dair yürüyüş yolu ve Langa bostanları,
- Bizans Dönemi'ne dair Liman kalıntıları, kilise izleri ve batıklar,
- Neolitik Dönem'den günümüze kalmış ayak izleri'ne değin görülebilmektedir.

İstanbul'un ayakta durmasını sağlayan temelleri olan bu katmanlar; yarışma alanında en güncel dokunuş olan Marmaray ve Metro yapıları ile benzer düzlemlerde yerleşerek, tarihsel bir yakınlık kurmaktadır.

Bu yakınlığın gündelik kent rutini içinde hissedilmesi, İstanbul'a gelen ziyaretçilerin bu zamansal derinliği öğrenmesi, bölgenin özgün kimliğinin kent çağdaş yaşam ihtiyacına göre aktarılması ve yitirilen tabiat bileşenlerinin yeniden çağrılarak yorumlanması, kentsel peyzaj tasarım hedeflerini oluşturmaktadır.

etkileşim alanı

meydan III

arkeopark

öneri yapı çeperi

öneri sivil toplum merkezi

sur kalıntıları

ikincil seyir aksı

meydan II

konservasyon laboratuvarları

rezerv yapılaşma alanı

yaya dolaşım aksı

namık kemal bulvarı

P

marmaray

öneri otopark

yeni kapı tren istasyonu

öneri yapı adaları

yalı mahallesi

meydan I tarihi gar binası

KAMUSAL MEKAN SEKANSI

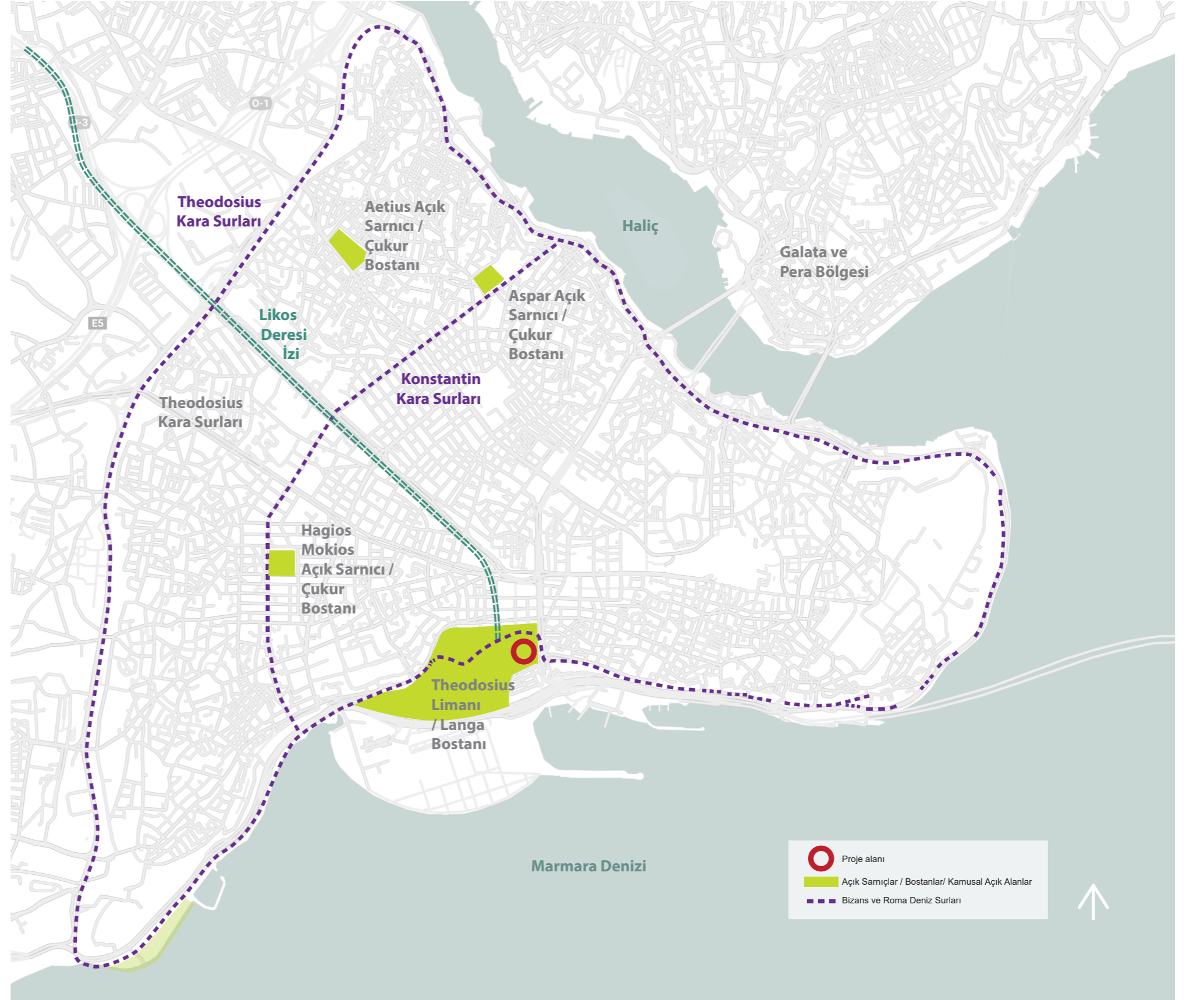
Kentsel peyzaj tasarım hedefleri doğrultusunda, bu devasa kent açıklığında bir kamusal mekan sekansı oluşturulmak amaçlanmıştır. Busekansın, üst ölçekte Tarihi Yarımada'da uzayarak, hem bağlamsal hem de mekansal ilişki kurması önerilmiştir. Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı ve üç etkileşim alanı, doğu-batı aksında işlevlere göre bölgenmiştir. Doğuda kimlik değerlerinin vurgulandığı izleme ve bilgilenme mekanları tesis edilmiştir. Odakların olduğu batı bölgesinde ise kazılarda ve laboratuvarlarda çalışan araştırmacılar ve görevliler için dış mekan kullanım olanakları geliştirilmiş ve dinlenme alanları önerilmiştir. Bu kullanımlara ek olarak ziyaretçiler için dolaşım ve seyir rotaları belirlenmiş ve bu rotalara iliştilmiş dinlenme alanları kurgulanmıştır.

Tüm bu uzun süreli kullanımlara ek olarak, transit kullanıcıların, toplu taşıma odaklarına erişiminde, hızlı ve konforlu ulaşımını sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır.

SUR İÇİ BOSTANLARI

Yüzyıllar boyunca İstanbul'da hüküm süren Bizans İmparatorluğu'nun (395 - 1453) itibarı, kentsel mekanlardaki su özellikleriyle sembolize edildi. Kesintisiz su temini, İmparatorluğun prestijinin sürekliliğini simgeliyordu. Açık su sarnıçları, bu su temin sisteminin önemli bir bileşenydi. Günümüzde Theodosius kara surları içinde kalan sarnıçların ilki **Aetius Açık Sarnıcı / Çukur Bostanı** 421 yılında inşa edilmiştir. Bunu sırasıyla **Aspar Açık Sarnıcı** (459), **Hagios Mokios Açık Sarnıcı** (491 - 518) takip etmiştir.

Zamanla açık hava sarnıçları su temini sistemleri olarak işlevlerini yitirdi. Alüvyon birikimi nedeniyle verimli toprak alanı olduğu için tarımsal üretim alanlarına dönüştü. Langa Bostanı da açık sarnıçların geçirdiği değişime ile benzer bir dönüşüm göstererek Likos deresi'nin taşıdığı alüvyon ile dolmuş verimli bostan alanlarına dönüşmüştü. Zamanla, bölgedeki yapılaşma baskısı ile bu hafızayı yaşatamayarak yeni atfedilen işlevler ve uygulamalar ile kimliğini yitirmiştir. Bu sur içi bostan hafızasının bir soyutlaması olarak, **Langa Bostanı** parsel izleri günümüz dış mekan kullanım alanlarına yeşil lekelerinin form ve boyutlarına taşınmıştır.

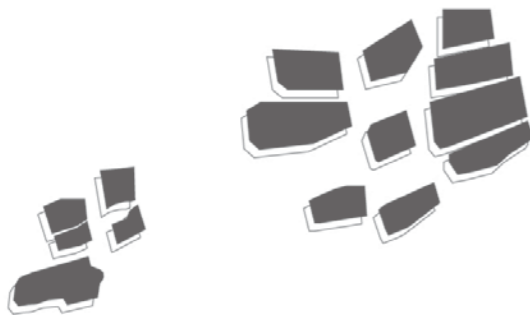
Langa bostanı devingen üretim parselleri okuması

Langa bostanı dağınık düzendeki ağaç dokusu

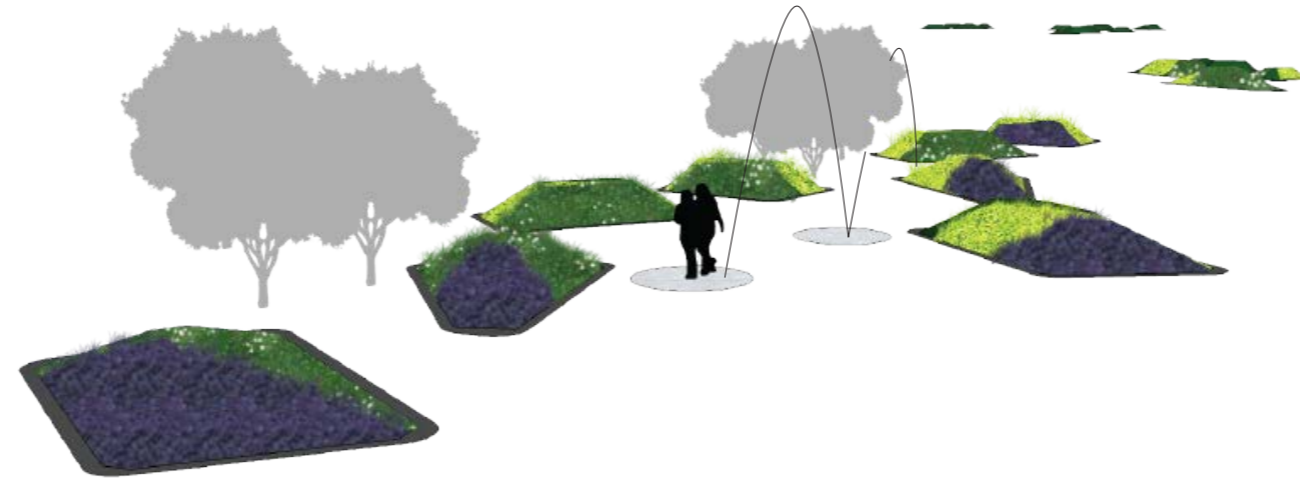
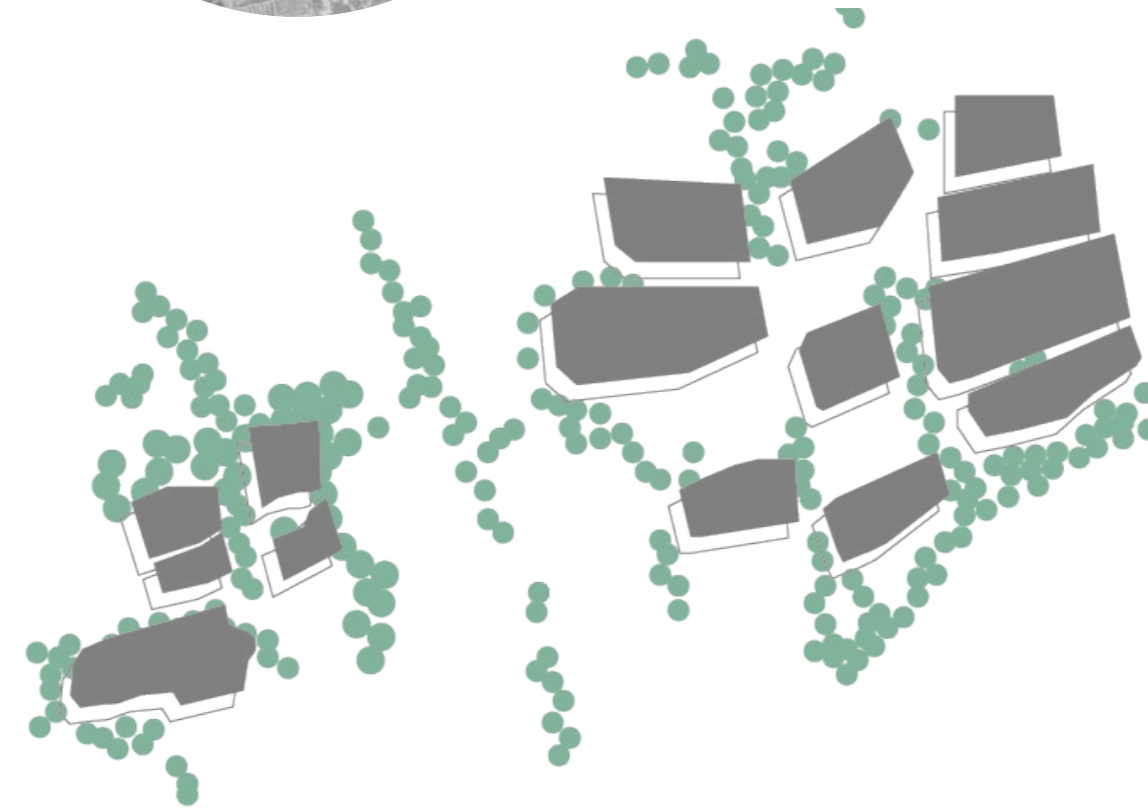
Üretim parselleri arasındaki değişken yol örüntüsü

Üretim parsellerindeki değişkenlik soyutlaması

Langa Bostanı 1966

DEVİNEN YEŞİL LEKELER

Langa bostanları tarım parsellerinin sınırları pratikte hiç bir zaman aynı değildi. Dikilen ekine göre değişmekteydi. Bu nedenle, parsellerin dizilimi aralarındaki yollar ve sınır ağaçları alışılmış kırsal tarla düzeninden farklıydı. Bu ihtiyaca ve kullanıma bağlı konstrüktif bostancılık geleneği, proje alanına “her an değişebilecekmiş” gibi kurgulanan yeşil lekelerin dağılımı ile vurgulanmak istenmiştir. Bu vurguyu pekiştirmek için lekeler içinde ve çevresinde önerilen temsili sınır ağaçları, meyve ağaçlarıdır. Fakat bu ağaçlar, meyve vermeyen ve süs özellikleri ile öne çıkmaktadır. Bu temsil, geldiğimiz zaman katmanında, kentsel tarım uygulamalarının yetersiz kalması ve kentin üretim kısırlığına atıfta bulunmaktadır. Tek gerçek üretim, Kazı Alanı içinde domates yetiştirilen bir oda içinde kurgulanmıştır. Bu şeffaf oda, domates yetiştiriciliği sürecini seyire açmaktadır.

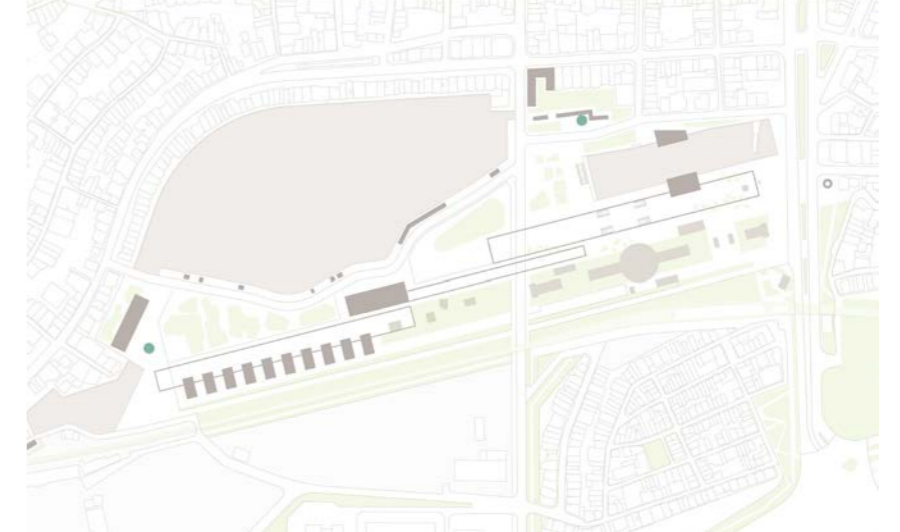
ARKEOLOJİK KAZI ALANI BİTKİSEL PEYZAJ TASARIMI İLKE KARARLARI

Kazı alanı içinde açık sarnıçların bostanlara dönüşmelerini sembolize etmek amacıyla, tarımsal üretim yapılması düşüncesi sorgulanmıştır. Bu üretim parselleri ve o yaşantının yeni bir yorumlaması olarak incelenen Rem Koolhaas'ın Guggenheim Müzesi'ndeki Countryside, The Future adlı sergisine atıfta bulunarak, tüketilebilecek sağlık, bakım ve zehirsiz üretim koşullarına sahip domates yetiştiriciliği yapılabilmesi için bir domates odası oluşturulmuştur. Bu oda, üretime uygun ışık, su, ve sıcaklık faktörlerinin dengelendiği transparan bir küptür. Küpte domates yetiştirmek için çalışanlar 7/24 izlenebilecek ve domateslerin yetiştirme süreci deneyimlenebilecektir.

Proje alanında kullanım odaklarını oluşturan yeşil lekelerde, informal bitkilendirme ile bostan hafızasına atıfta bulunarak, meyvesiz *Morus platani* ve *Prunus cerasifera* 'Pisaardii Nigra' türleri seçilmiştir.

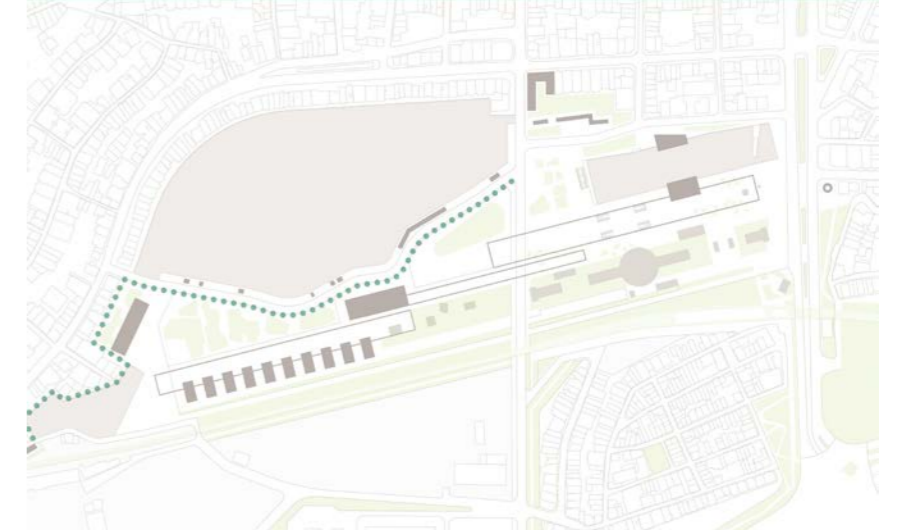
Yükseltilmiş lekeler: Tarım parsellerinin yeniden yorumlanması, gramine ve herdem yeşil çalı türleri ile bitkilendirilecektir.
Domates odası: Langa domatesi yetiştiriciliği ve sergileme mekanı

Tarihi sur seyri için oluşturulan odaklardaki anıtsal özellikli herdem yeşil ağaç türü *Olea europaea*.

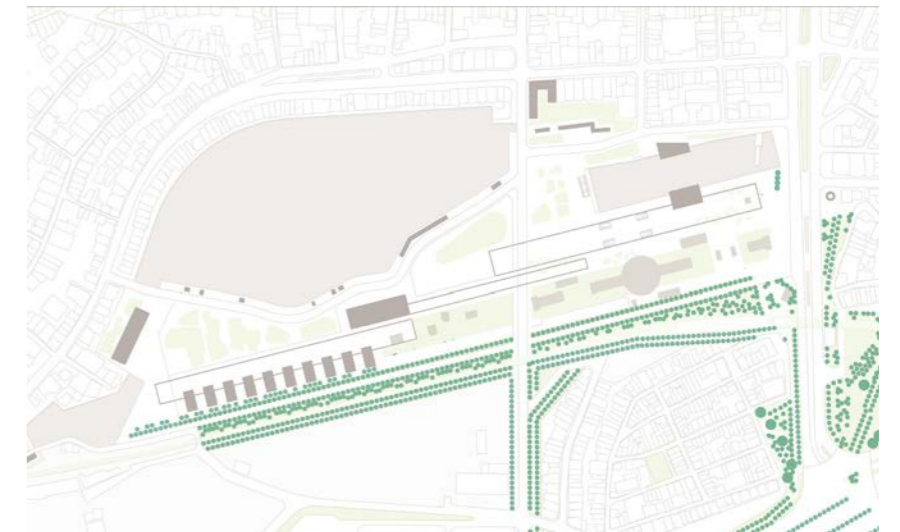
Yeşil lekeler: Tarım parsellerinin yeniden yorumlanması ile oluşturulan yeşil alanlardaki kapalılık etkisi için kullanılan meyvesiz *Morus platani* ve *Prunus cerasifera* 'Pisaardii Nigra' türleri.

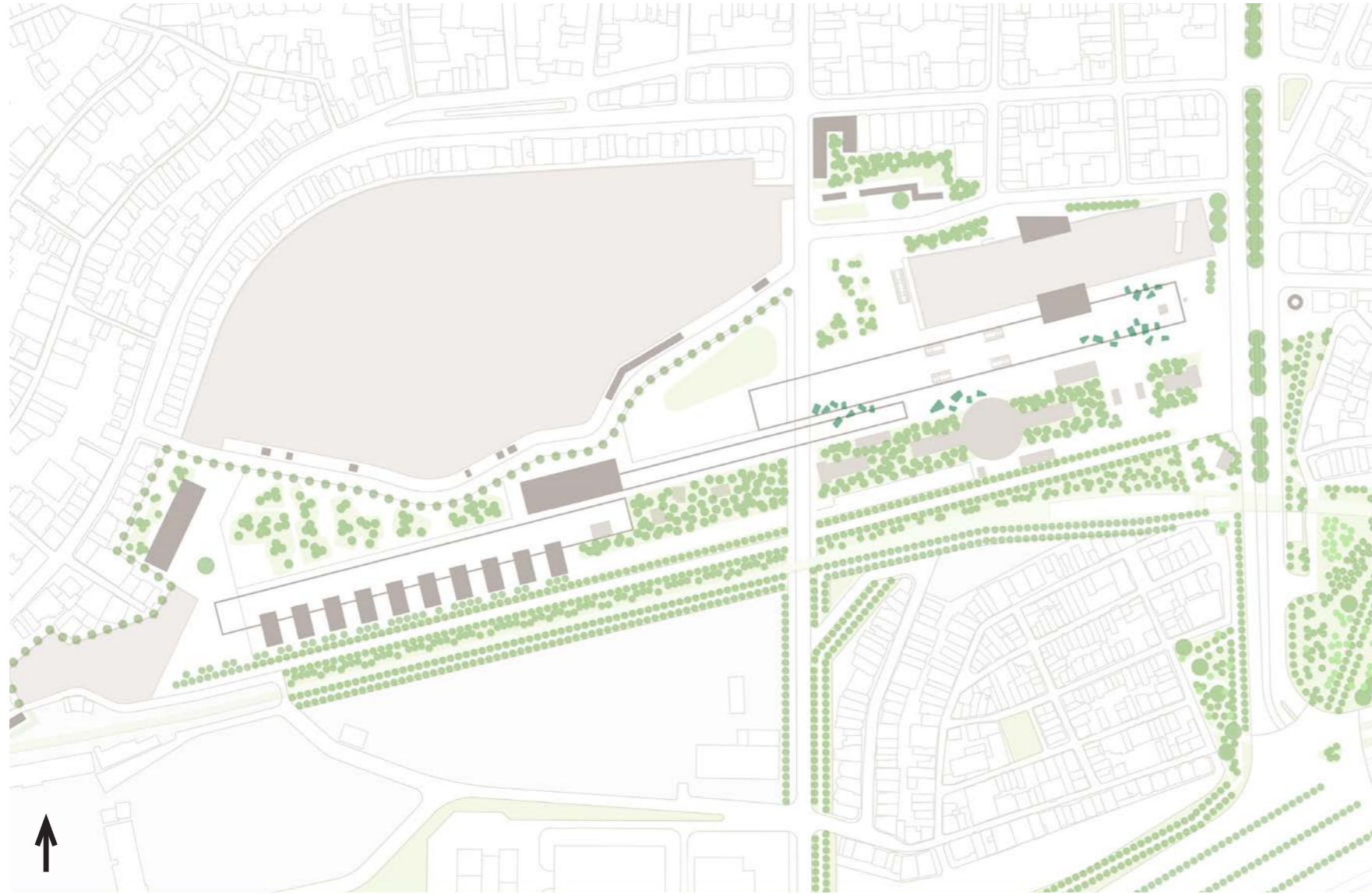
Tarihi sur seyri rotasındaki mekansal bütünlük için tekrar ögesi olarak *Laurus nobilis* 'Pyramidalis'

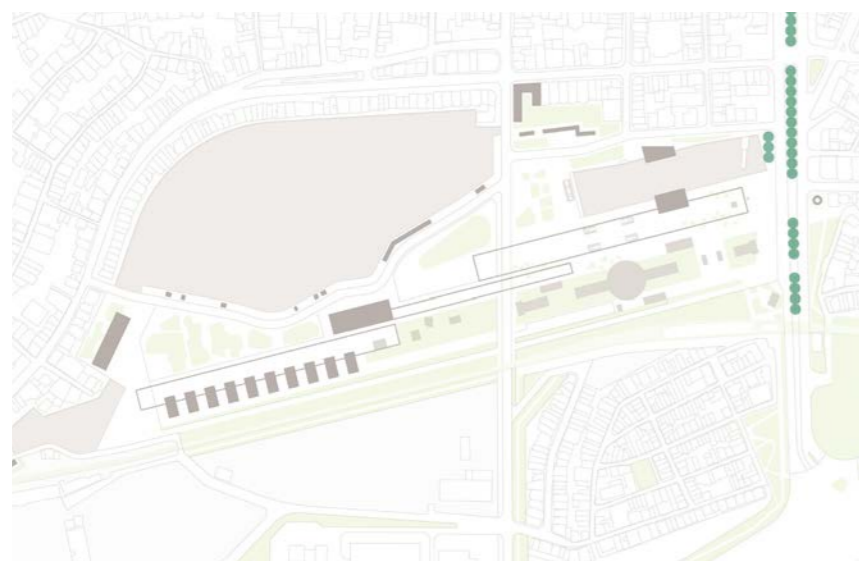
Mevcut yapıların etkisini manipule etmek için önerilen dağılmık dikimli alttan dallanan *Betula utilis jacquemontii* 'Snow Queen'.

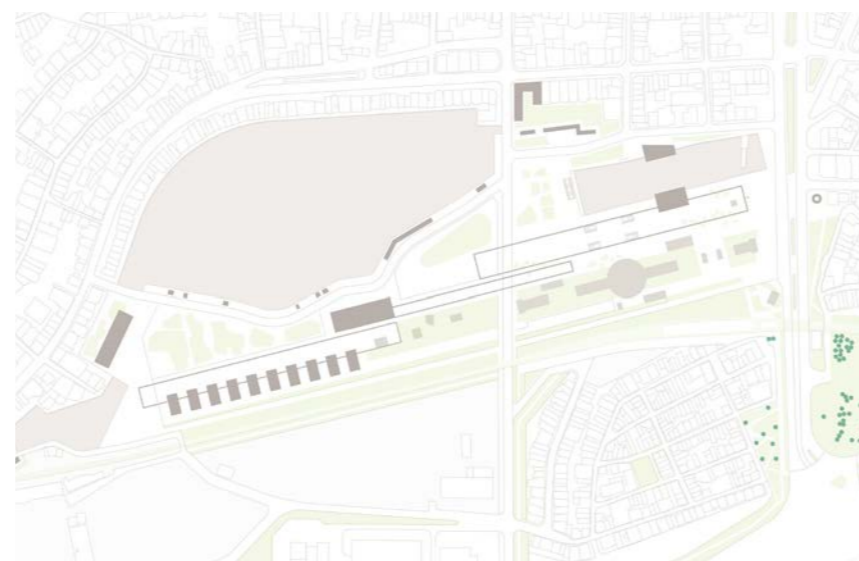
Kazılarda bölgede varlığı keşfedilen *Fraxinus* sp. ve *Quercus* sp. türlerine atıf.

Bitkisel peyzaj yaklaşımı ile dikilmesi önerilen ağaç sayısı: 1675 adet
Taşınan mevcut ağaçlar: 69 adet

Mahalle ile proje alanının arasındaki ilişkiyi engellemeyecek ve yönlenme sağlayacak tıjli *Carpinus betulus*.

Yenikapı Marmaray binası çevresindeki mevcut ağaçların önerilen parka taşınmıştır.

YARIŞMA ALANI BİTKİSEL PEYZAJ TASARIMI İLKE KARARLARI

Liman surlarının takibi için Bizans döneminin öne çıkan bitkisi *Laurus nobilis* 'Pyramidalis' önerilmiş ve her bir fidan yanına Joseph Beuys'un 1982 yılındaki "7000 Oak (Meşe)" adlı işinden esinlenilerek bir kaba yonu taş ilıştırılmıştır. Bu dizinin başında ve sonunda tasarlanan iki dairesel odakta önerilen *Olea europaea* türü ile ise İstanbul kent kültürünü oluşturan Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinin barışına umudu simgelenmektedir.

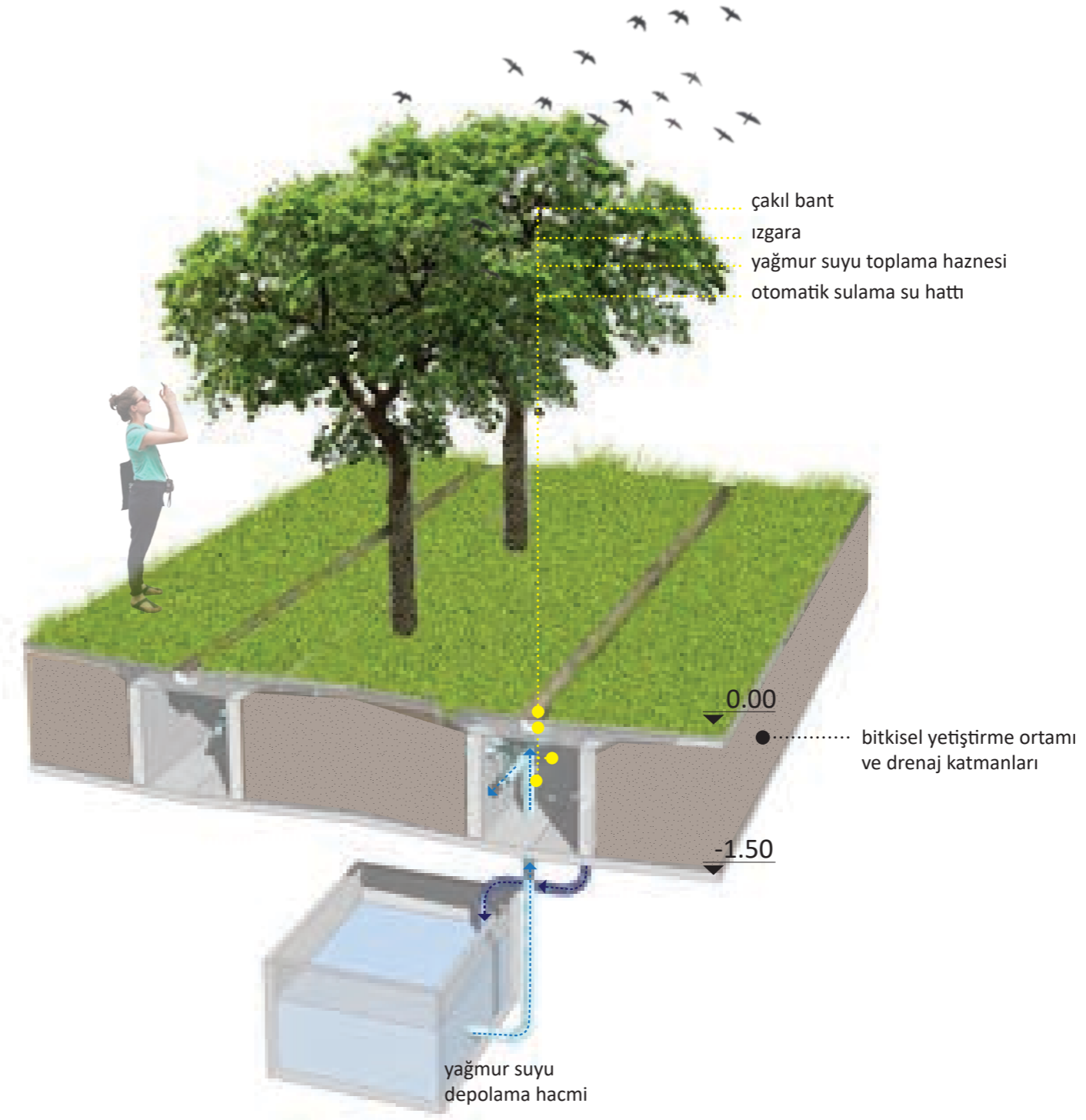
Mevcut binalar çevresinde dağınık dizimli alttan dallı *Betula utilis jacquemontii* 'Snow Queen' önerilmiştir. Bu informal dizilim ile kullanıcının görüş açısını ağaç gövdeleri ile bozması ve mevcut yapıların cephesinin mekana etkisinin azaltılması amaçlanmıştır.

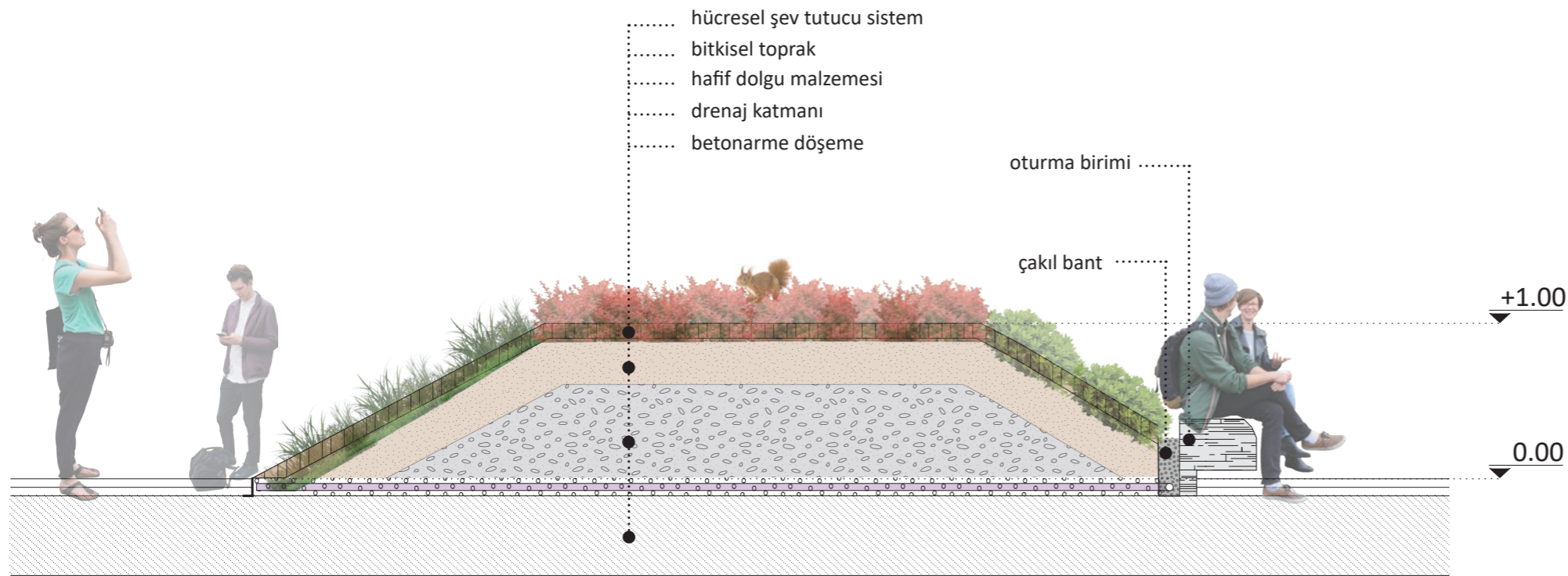
Tüm yarışma alanı, kazılarda kökleri bulunan *Quercus* sp. ve *Fraxinus* sp. türleri ile çevrelenmiştir. Bulvarda ise üstten dallanan *Carpinus betulus* türü önerilmiştir.

YEŞİL ALTYAPI SİSTEMİ

Yeşil ağ sistemi, mevcut betonarme yapısının üzerine entegre olmaktadır. Bu sistem ile düşen yağmur suyunu toplaması amaçlanmaktadır. Bu öneri sisteme adapte olunurken, mevcut mekanik uygulamalar ile koordineli olarak toplanan suyun, alt kotlarındaki hacimlere geçirilmemesi, yalıtımın kontrollü olması önemle ele alınmalıdır.

Önerilen yeşil alt yapı sistemi ile geçirimsiz ve yeri geçirimli yüzeylerden yüzey eğimi ile belirli aralıktaki ızgaralar ve borulama ağı ile yağmur suyu toplanmaktadır. Toplanan yağmur suyu uygun bir hacimde arıtılarak depolanmaktadır. Depolanan yağmur su, otomatik sulama sistemine bağlanarak, ihtiyaca göre kullanma imkanı sunmaktadır .

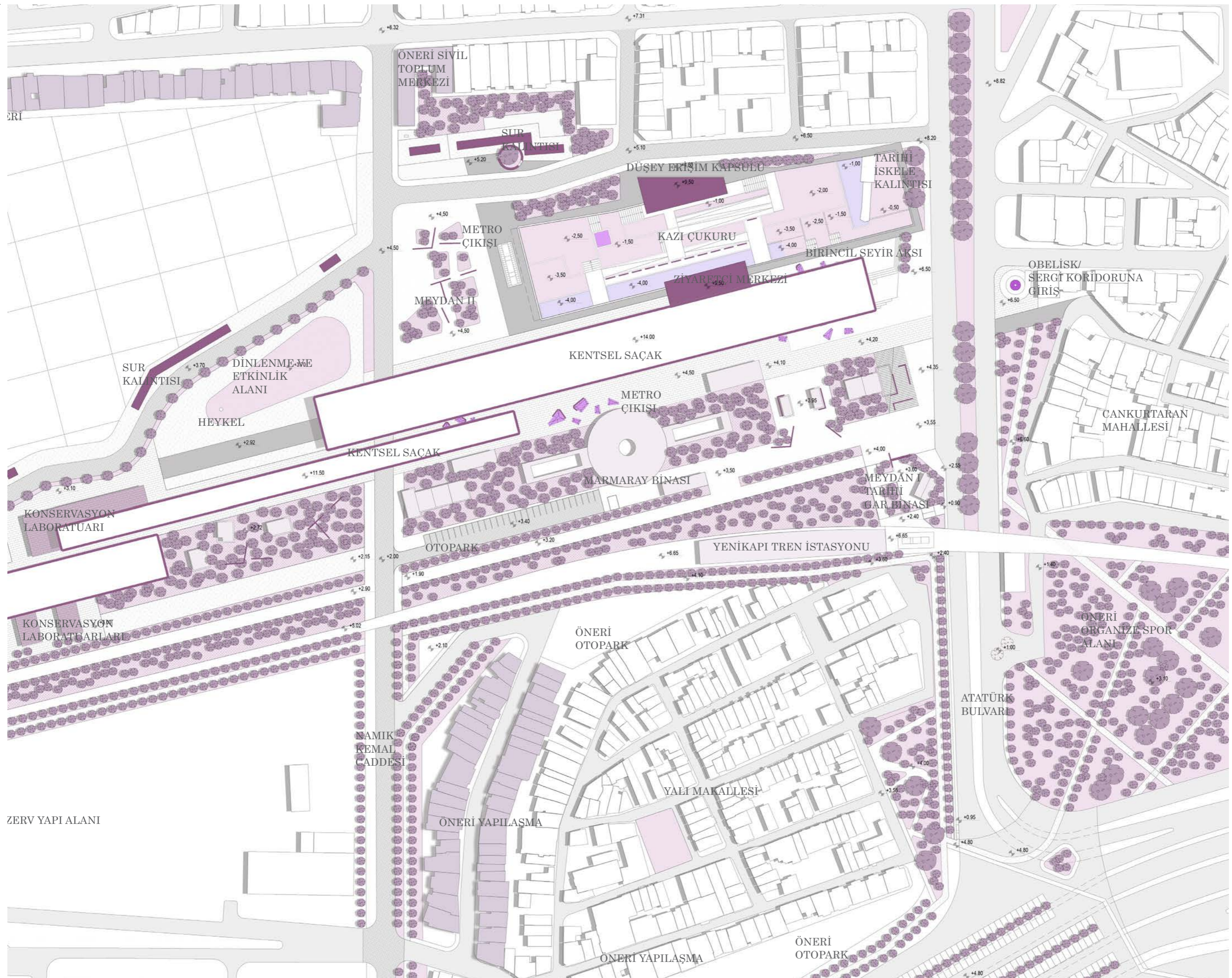
TABİ TOPRAKSIZ DİKİM

Geniş bir betonarme çatı üzerinde yapılacak olan bitkisel peyzaj uygulamaları, günümüz kent içi mesleki pratiklerinde kanıksanmış bir sistem ve teknik haline gelmiştir.

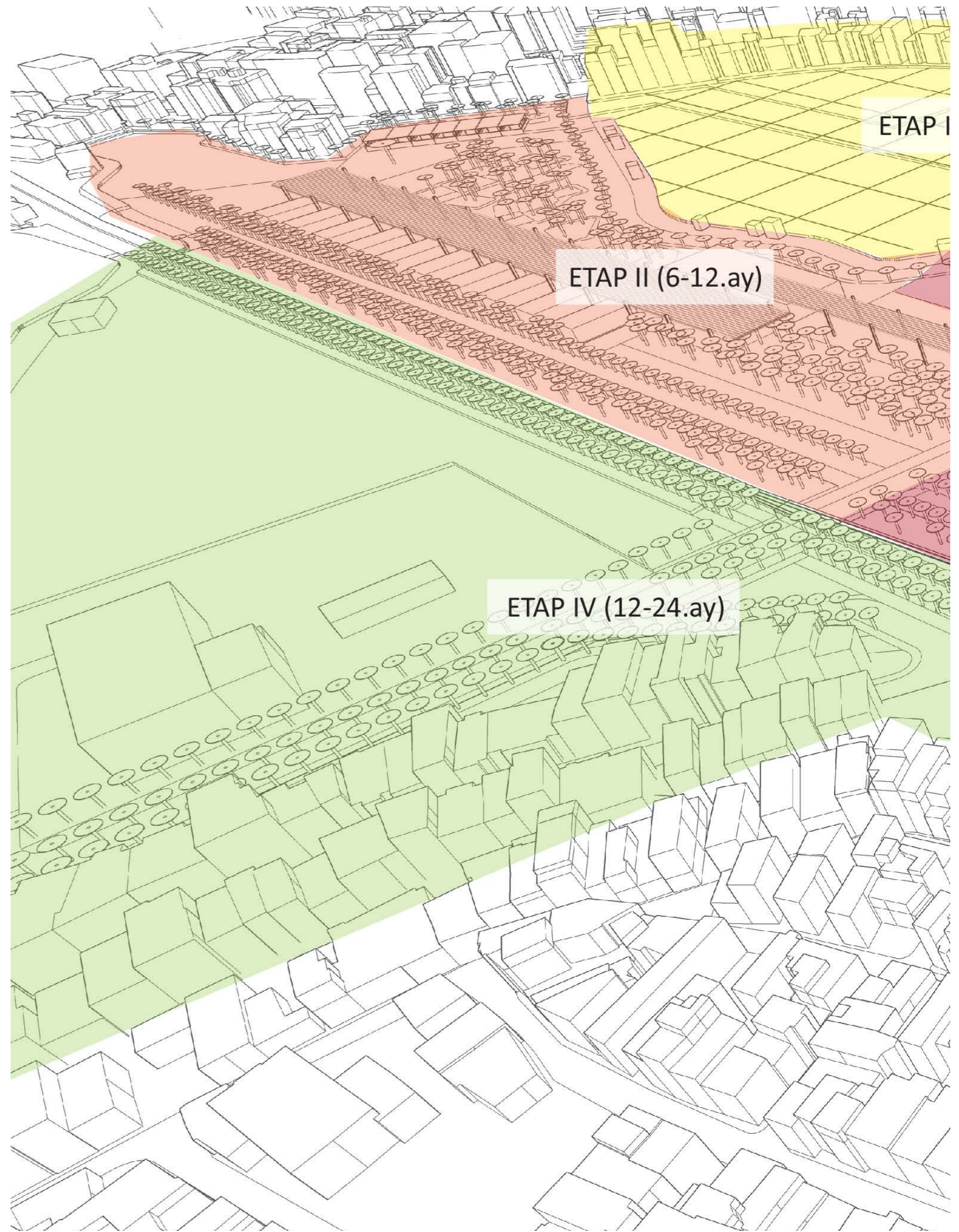
Yapının tavan betonarme üst kotu ve kamusal mekan kullanım alanı kotu incelenmiştir. Alanın genelinde bu mesafenin bitki yetiştirme ortamı, drenaj ve yalıtım katmanları için yeterli olduğu görülmüştür (yaklaşık 150cm). Pozitif yönde yükselme yapmadan dikim işlemi gerçekleştirilebileceği ön görülmektedir.

Sadece mekansal kurguyu pekiştirmek amacıyla Marmaray ve Metro çıkışlarına yakın olan yeşil lekelerde önerilen yükselme hareketi, hafif dolgu malzemeleri ile statik tehlikesi içermeden tesis edilecek sistem detayları ile geliştirilebilecektir.

PROJE ETAPLAMA SINIRLARI

II (10-18.ay)

ETAP I (0-9.ay)

